

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	v upravnemu prejemcu:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	četr leta	550
na mesec	2-	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Gremstvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 36.

Izbira vseh dan zvezor izvenčni medije in prenike.

Inserati veljajo: petostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se posiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Ponosno Slovenska volja 50 vinarjev.

Na pismena narocila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-	za Nemčijo:	K 29-
celo leto	13-	celo leto	13-
pol leta	6.50	za Ameriko in vse druge dežele:	2.30
četr leta	2.30	celo leto	K 30-

Vprašanjem glede inseratorov naj se priloži za odgovor dopisniku ali znamka

Upravnemu: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Klerikalci proti mestom.

Najhujši sovražniki mestnega prebivalstva so klerikalci. To se ne vidi samo pri nas, nego tudi povsod drugod, samo da drugod klerikale svojega sovraštva do mesta in do mestnega prebivalstva ne kazijo tako očitno in na tako brutalen način, kakor pri nas. To pa izvira od tod, ker so naši klerikalci se veliko bolj sirov, strastni in nasični, kakor njih somišljeniki v drugih deželah.

Klerikalci sovražijo mesta, ker v mestih, kjer so boli izbrani ljudje kakor na kmetih, ne more duhovščina imeti take veljavje, kakor po vaseh. Na kmetih je duhovnik majhen kralj, v mestih pa ne steje dosti. Na deželi medli vse v uprav pasji poniznosti pred vsako duhovsko posodo, v mestih pa nosijo ljudje glave pokonec in cenijo človeka samo po njegovih resničnih vrednostih. V mestih so ljudje svobodnejši nazorani in se ne dajo z babjeverskimi sredstvi za noreca imeti, v mestih se goji svobodna znanost in umetnost, ki vpliva tudi češ mestne meje in preobrazuje polagoma tudi kmečki stan. Čim bolj se mesta razvijajo, čim bolj se srijo in rasejo, toliko slabše je to za klerikalcev in njih težje, toliko bolj ginevale tudi njih vpliv na kmetih.

Zato pa se trudijo klerikalci od nekdaj z vsemi močmi, da bi zadržali razvoj mest in mestnega prebivalstva, da bi mestom in mestnemu prebivalstvu storili kar največ škode in mu naložili čim več bremen. Zlasti odkar so dobili klerikalci dejelno gospodarstvo na Kranjskem v roke, divijo proti mestom in proti mestnemu prebivalstvu, kakor bi bili pobesneli. Če bi bili Huni ali Avari dobili gospodarstvo na Kranjskem v roke, bi ne moglo biti slabše, kakor je danes.

Klerikalno strahovlado sta najbolj občutili Ljubljana in Idrija.

Mesta plačujejo dve tretjini vseh dejelnih davkov. Klerikalec Šuklje je to sam priznal in Šuklje je bil tisti, ki je prvi zavrnil klerikalno hujškanje, češ, ne samo kmet, tudi meščan ima krvave žulje. S krvavimi žulji mestnega prebivalstva skrb dežela za kmata: 70 do 75% vseh doklad plačujejo po Šukljevem računu mesta, a dežela ne stori za mesta nicesar drugega, kakor da jim vedno

nova bremena nalaga. Od ogromnih doklad, ki jih plačujejo, nimajo mesta nicesar. Vse se porabi za kmeta. Z mestnim denarjem gradi dežela kmetom ceste in vodovode, jim vzdržuje šole in druge naprave in podpira kmetijstvo, mesta pa stiska in davi. Samo da bi se mesta ne razvila, da bi ne rasla, da bi ne prišla do premoženja, delajo klerikalci mestom škodo.

Vsa strupena zagrizenost klerikala proti mestnemu prebivalstvu se je pokazala v dejelnom zboru zadnjiji, ko se je šlo za pomoč zoper vladajočo draginjo. Klerikalci bi mesta najraje izstradali. Se poštene hrane ne privoščijo mestnemu prebivalstvu. Draginja je postala neznosna, oderušča z živili je tako, da bodo ljudje kmalu stradali in bo vedno večje, ker naš kmet sploh toliko ne pridelava, kakor se dandanes rabi. Kmet bi nicesar ne izgubil, če bi se dosegla odpomček proti draginji, se njemu bi prišla v prid, a klerikalci branijo oderušča, da bi mesta trpeča škodo, ker sovražijo mesta in mestno prebivalstvo in jim je vse dobro, same da mestno prebivalstvo gospodarsko oslabi.

Kakor je klerikalno zagovarjanje draginje in zavzemanje za oderušča z živili pokazalo, da žele klerikalci mestnemu prebivalstvu vse zlo in mu store vsako hudobijo, če le morejo, tako se to tudi pokaže pri novem cestnem zakonu. Stroški za ceste na kmetih hočejo zvaliti na mestno prebivalstvo, zoper samo, da bi mesta gospodarsko oslabili in zadržali njih razvoj.

Mestno prebivalstvo gotovo prisvoji kmetu vse dobro. Zlasti slovensko mestno prebivalstvo to želi, saj se zaveda, kake važnosti je kmečki stan za narodno gospodarstvo in za narodnost sploh. Dokler niso duhovniki nahujškali kmata proti mestom, proti divjemu početju klerikalcev, ki bi mesta najraje razdejali in jih skušajo gospodarsko uničiti in izstradati, pa se mora mestno prebivalstvo braniti z vsemi močmi. Braniteljem oderušča z živili, tlačiteljem mest in mestnega prebivalstva se mora mestno prebivalstvo posta-

viti neizprosno v bran. Ne kmet, nego klerikalec je sovražnik mesta, in ne kmetu, nego klerikalem velja ta usiljeni boj.

Občinske volitve v Kostanjevici.

Kostanjeviški klerikalci imajo res smolo. Pol leta so oznanjevali in grozili, organizirali in agitirali. Poštevno Krščenik iz hiše št. 66, ki je svoj čas duhovnika z gnojno politično vpliv in pretepal, je z neverjetno vstrajnostjo asistiral kaplanu in dežel al žnjim krvave načrte v farovzu.

Domačini »gospodom« so pomagali še njih kolegi od Sv. Križa in klerikalni občinski odborniki iz Šentjernejske občine.

Vse je bilo na nogah, kar je v občini in v soseski črnega.

Prišel je pa 18. oktober in z njim občinske volitve. Trajale so od 8. zjutraj do 10. zvečer z majhnim odmorom dobre pol ure.

Ko je bil razglasen izid v III. razredu, polastila se je klerikalnih generalov grozna razburjenost. Zastavili so na to še vse moči na II. razred. A tudi tukaj brez uspeha. Računalni so na signurno zmago v obeh volilnih razredih. Zato je bilo razočaranje tem večje.

V I. razredu sta izmed nasprotnikov volila samo še župnik in kaplan. Vse drugo je pobegnilo.

Kostanjevica je zoper rešila svojo čast in v dosedaj najhujšem boju, kar je kasluga tako meščanov kakor kmetov.

Zanimivo je, da so bili v klerikalni listi kandidatje, za katere je prava sreča, da niso prišli v občinski edbor. Kajti tam bi osobito nekdo moral odgovoriti na javno očitanje, da je tekoči mesec v Celju po krievem prisegel.

Mi bi lahko na tega katoliškega moža opozorili e. kr. orožništvo in državno pravdinstvo, pa ne storimo tega, ker nečemo slediti klerikalem, ki se tako radi maščujejo nad političnimi nasprotniki.

Gospodu kaplanu pa želimo dober apetit v tako čedni družbi.

„Slovenski Narod“ izhaja dnevno dvakrat.

Teorija in praks.

V sredo se je vršila v kranjskem dejelnom zboru debata o draginji, v kateri so igrali klerikalni poslanci zelo žalostno vlogo. Pokazali so se v pravi luči. Pokazali so se kot nasprotin konzumenta, obenem pa kot največji nasprotinci našega kmeta. Postavili so se namreč popolnoma na stališče tistega agrarizma, katerega zagovarja vitez Hohenblum, predsednik znanne »Zentralstelle«. S tem so pa dokazali, da faktično ne poznavajo našega kmeta, ne poznavajo našega kmetijstva, temveč kvasio to, kar jim je natvezil zastopnik veleposestnikov in raznih fabrikantov, ki se pečajo z rejo goveje živine. Postali so najvnitejši zagovorniki avstrijskega junkerstva. Kakor znano, imamo pri nas na Kranjskem samo malega kmeta. V zadnjem času se je naš kmet posvetil večinoma mlekarstvu, ker je prišel do prepričanja, da mu to več prinaša nego pa reja volov in da ne more nikakor konkuričati z veleposestniki in pa z velikimi fabriškimi gospodarstvji, ki se v velikem obsegu pečajo z mestenjem goveje živine. Naš mal kmet pač nima na razpolaganje enih odpadkov kmetijske industrije. Ceprav je že prof. Roscher zahteval, da naj bi vse odpadke kmetijsko-tehnološke industrije dobival pravzaprav zoper poljedelcev, vendar so ti industrijski izrabili sami to zvezo in rajši sami uporabljajo te odpadke, s katerimi na enem način maste goveje živino. Toda so se drugi vzroki, da naš kmet ne redi več toliko živine, kakor prej. Uvidel je namreč, da mu razni drugi pridelki, katere sadni na nekdanjih travnikih in pašnikih, mnogo več do našajo, nego živinoreja. Iz tega je pač razvidno, da bi se s tem, če se odpre moč za uvoz živine, prav nič ne škodovalo našemu malemu kmetu, temveč bi se mu celo koristilo. Če pogledamo statistične podatke o rentabilnosti kmečkih posestev, ki so se sestavili na ukaz prejšnjega poljedelskega ministra in enega največjih narodnih gospodarjev, dr. Brafa, tedaj vidimo, da sedanja avstrijska agrarna politika, kakor je izražena v naših trgovinskih pogodbah, škoduje malemu in srednjemu kmetu, da ga pravzaprav uničuje in koristi edinole velikim posestnikom. In celo kriščanski socialist vitez Pantz se stri-

nja s tem našim naziranjem, ko pravi: »In vsled tega trdim, da stoji kmečki stan, in predvsem alpski, v vsej svoji interesni sferi mnogo bližje obrtniku in delavec, kakor pa veleposestniku, in da je za kmeta, katerega brat postane, če eden prevzame gospodarstvo ter se drugi umakne z njega, obrtnik ali delavec, mnogo potrebejše, da vodi gospodarsko politiko, ki ga spriznati s temi stanovi. Mnogo koristnejše je to za njega, nego pa voditi s sedanjo agrarno politiko enostransko razredno politiko, s katero si napravi vse druge stanove za svoje sovražnike. Naposled gre pa vendarle edino po kostanj za druge v ogenj ter si pri tem opeče prste.«

Naši klerikalni poslanci se pa niso postavili na to edino in za našega malega kmata edino pravo stališče, temveč so se pokazali kot zagovorniki veleposestnikov in fabrikantov. S tem so dokazali, da niso niti demokratični, niti prijatelji našega kmeta.

Da bi pa vsaj nekaj zakrili to svojo velikansko blamažo, je zahteval poslanec dr. Žitnik, naj se odpro moč za železo in odpravijo karteli. Poslanec Povše je pa očital na prednem poslancem, da se ne oglase kadar se zvišajo cene železu, ceprav je vedel, da je ravno napredni občinski svet ljubljanski sklenil pred dveleti ostro resolucijo zoper železni kartel ter pozval vlado, naj napravi potrebne korake, da se prepreči neopravičeno zvišanje cen železa.

Najlažje je takoj izvaliti krivido na drugega, češ, napredni poslanci prijemujo agrarce, zoper železni kartel se pa ne oglase. To delajo tudi na prim. dunajski krščanski socialisti. Kakor je pa znano, počiva vsa moč železnega kartela v visoki carini na železu. Inozemski železo se more v Avstrijo uvažati le za visoko ceno. Avstrijski podjetniki, ki bi hoteli rabiti inozemsko železo, bi morali razveni ceni na svetovnem trgu in pa prevozni stroški plačati tudi visoko carino. Carina na železo je bila najprvo določena v carinskem tarifu iz leta 1906; sklenjena je bila v parlamentu in so za njo glasovali tudi kranjski državni poslanci. Carina na železo je vsesko nagodbe z Ogrsko zajamčena do leta 1917. Ker je pa ogrska vlada sama udeležena pri železniškem kartelu, tedaj moramo, hočeš, nočes, čakati do konca le-

LISTEK.

Po obedu.

Spisala Mara Tavčar.

Gospod Fran je imel navado, da se je po obedu zleklin na divan in čital časopis, da je lažje zadrel. Sprva je z zanimanjem sledil politiki, novicem in dalje, da je zasmrčal. Nekoga dne je v rahli omotici svojega »dolce far niente« zaslišal korake.

Ona: »Evo ti proračun za mojo zimsko obleko!«

On: »Kako to, saj vendar še nisem...«

»Kaj nisem! Saj si poravnal ranljiv takoj, ker je bila pošiljka poštno povzeto!«

»Vraga, kdaj je to bilo?«

»Kdaj? Pred tremi meseci.«

»Pred tremi meseci sem bil...«

»Seveda si bil še upravitelj, a se da si ravnatelj.«

»Ravnatelj...«

»No, in jaz kot gospa ravnateljeva moram biti dostopno oblečena!«

»Gospa ravnateljeva ni mo...«

»Seveda ni tvoja kuharica, am pak žena!«

»Žena!«

»Evo ti proračun! Obleka, klobuk, hermelina, sacco, paletot: sedemstoindvajset kron!«

»Sedemstoindvajset kron, vraga, milostiva poščete si mož!...«

»Ti si vendar moj mož!«

»Za take stvari ne znam biti mož!«

»Ne norčuj se! Gospa Ela je bila ravnokar pri meni. Krasno, elegantno obleko ima, z japonskimi rokavi, zadnjega kraja, z imenitno aplikacijo iz sviteža, klobuk prima Chanteclair, pristno hermelino... in nje mož je samo...«

»Kaj me briga nje mož!«

»Mene tudi ne, ona še manj. Briga

ta 1917. Vendar so pa še druga sredstva oslabiti moč železniškega kartela.

Socijalni demokrati so predlagali, naj država veletrgovino z želzom podržavi. Ta državni monopol bi potem oddaljal železo konsumenemu za lastno ceno. Državni monopol bi pa tudi lahko kupoval inozemsko železo, ker bi ga pri tem ne oviral carina. S tem bi se pa moč avstrijskega železnega kartela silno oslabila. In temu predlogu so se z vso silo upirali krščanski socijalci. To je popolnoma razumljivo, če vpoštovamo, kako je ravno krščansko-socijalni trgovinski minister dr. Weisskirchner mesece julija obiskoval velike tovarne za železo ter na vse pretege hvalil delovanje in početje teh industrijskih baronov, seveda pri polni mizi. Sicer so pa ravno klerikale največji prijatelji kartelov. Krščansko-socijalni trgovinski minister dr. Weisskirchner je ustanovil petrolejski kartel ter zvišal cene potrošnje. Ker pa francoska družba Limanowa ni hotela pristopiti k temu kartelu in je prodajala za nižjo ceno petrolejnega kartela, jo je začel dr. Weisskirchner sekirati z raznim reprezljami. Zakaj dr. Weisskirchner ne nastopi tako osto zoper železni kartel? Kar se sime storiti zoper Limanovo, se sme menda tudi zoper prasko industrijsko družbo.

Eno sredstvo so iznašli klerikale zoper železni kartel. Prince Liechtenstein je v državnem zboru stavljal predlog, naj se uvede posebni davek na plavže. Seveda bi se s tem ne onemogočil železni kartel, tudi bi se neznale cene železu, temveč najbrže zvišale.

Taki so torej klerikale v teoriji in praksi. Na eni strani zagovorniki kmeta, na drugi strani največji prijatelji industrijalcev. Toda razvenitev so se pa kranjski deželni poslanci pokazali še kot najhujše posvražnike našega malega kmeta. Kdor je pozno zasledoval debato o draginji, je moral priti do zaključka, da so klerikale zavezeli popolnoma demagoško stališče in da se jim ne gre za drugo, nego nahajskati kmeta zoper meščana. Klerikalna stranka namreč živi edinole od tega sovraštva, ki ga umetno seje med mesecna in kmeta. Kakor hitro bo pa kmet spoznal, da ga veže z meščanom, posebno pri nas na Kranjskem, ozka interesna zveza, tedaj bo tudi konec slave klerikalni stranki na Kranjskem!

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.
(Konec.)

XXIX.

Nadaljnog kaznivo dejanje je pa dolžnosti pri mrtvaškem ogledu. Ta prestopek je pa podan tedaj, če kdo povodom mrtvaškega ogleda napačno napove čas smrti, kar tudi tedaj, če mrtvaški ogleda s tem kriji svojo dolžnost, da se ne gre prepričati o nastopivši smrti. Posledica tega prestopeka je kaznen zapora do 4 tednov ali denarna kaznen do 300 kron.

Prestopek opustitve naznanila o sprejemu otroka je pa tedaj učinjen, kadar je kdo vzel v svojo oskrbo še ne 7 let starega otroka, česar starši ali zakoniti zastopniki so neznani, ne da bi v primerem času to naznani-

srečni prst, za tvoj nesrečni poročni prstan!«

»In jaz tebi. Moj poročni prstan je predto težak in drag!«

»Moj tudi!«

»Sneši ga in poišči si lažjega!«

»Šla bom, šla, a za slovo mi kupi, kar zahtevam!«

»Kar bočeš vse naroči, samo da se te odkrizam enkrat za vsej!«

»Toraj, obleka, klobuk, hermelina, sacco, paleto, športni kostim, promenadna obleka, bom že se potem pisala. Oh, moj ljubi, ljubi mož, kako si moj! Boš videl, v teh toaletah bom krasna, tako lepa, da se ne bo mogel ločiti od mene. Daj da te poljubim, srčno, vróče, toplo, iskreno. Ne, ne, od tebe se ne bom ločila. Do smrti tvoja, Fran, do smrti. Od tebe nik - dar!«

Fran je skočil raz divan. Obrusal si je potno čelo in zarentačil: »Kaj, vraga, tri ura!« Kot blisk je švignil v pisarno, razmršen, rdeč, preplašen. Šef ga je začudil pogledal rekoč: »Kaj je, gospod Fran, menda se niste ravnorak dvobojevali?«

»Spal sem, pa take sanje! Oženjen sem bil, žena mi je naračunila strahovito vsoto za obliko. Odjenila mi, medlela je in tarnala in od groze, da sem oženjen sem se bzbil ves poten od pete do temena!«

»Boga zahvalite, da ste svoboden, prost samec! Vaše sanje so pri meni štirkrat na leto — gola resnica. Svetujem vam, da fantujete do smrti!«

»Prokleto, saj bom!«

javni oblasti. Ta prestopek naj se pa kaznuje z zaporem do 2 tednov ali z denarno globo do 200 K. S tem prestopkom se ne moremo nič kaj sprijaznit, ker nam ne gre v glavo, da naj bi človek pri človekoljubnem dejanju za malo pogreško, pozabljivost ali večkrat nevednost potem prejel nagrado v podobi zapora ali denarne kazni. Ako se bo to določilo v načrtu obdržalo, bode pač naloga prakse, da bode to določilo razlagala in uporabljala v najbolj dobrohotnem in mitem smislu, ker gre vendar za otroka!«

Naslednji prestopek je dajanje opojnih pijač nedoraslim ali pijancem. Tega prestopka se pa okrivi oni, ki pri točenju opojnih pijač ali pri prodaji na drobno, ali pri trgovini s tako pijačo da nedoraslim, ki ni pod nadzorstvom druge eshe, ali pa očividno pijanemu človeku opojno pijačo, ali to dopusti. Takega kriveca naj se pa kaznuje z lahko ječo ali zaporem do 6 tednov, ali z denarno globo do 500 K. Ta prestopek pa zgreši tudi oni, ki da nedoraslu opojne pijače take vrste ali v takih množinah, ali tako pogost, da se s tem lahko ogrozi zdravje, ali telesni razvoj nedoraslega, kakor končno tudi oni, ki kaj takega dopusti. Kazen za ta prestopek je lahko ječo ali zapora do 3 mesecev, ali pa denarna kaznen do 1000 K.

Prestopek ogroženja po pijanosti je pa tedaj učinjen, ako kdo v pijanosti kako stvar opravi, ki lahko, če se ne opravi s posebno previdnostjo ali skrbnostjo, provzroči nevarnost za življenje, telo ali zdravje drugega. Takega pijanca naj pa zadene kaznen lahko ječo ali zapora do 6 tednov, ali denarna kaznen do 300 K.

Nadaljnji prestopek je pijanost na javnih krajih. Ta prestopek pa zgreši oni pijance, ki vzbuja v svoji očividni pijanosti pohušjanje s svojim obnašanjem na javnih krajih. Takega pijanca naj pa doleti kaznen lahko ječo, ali zapora do 4 tednov, ali denarna kaznen do 300 K tedaj, če je pijanosti vdan. Iz poslednjega doštavka izhaja, da ni kazniva še slučajna pijanost sicer trezrega človeka, temveč, da je predpogoj kaznivosti, da je pijani pohušvalec vdan pijači.

Zanimiv pa je prestopek, katerega se zgreši, s sklepom prepovedane pogodbe o zapitkih. Ta prestopek je pa tedaj učinjen, če si kdo v namenu, da bi se izognil določilom o netožljivosti terjave iz prodaje opojnih pijan, o nedopustnosti pobotanja, ali o neveljavnosti zastav ali poročnih izjav za take netožljive terjave, da izstaviti od dolžnika, njegovega sorednika, zastavitelja ali poroka takoličino, ki ne vsebuje nobenega obveznega naslova, ali pa neresničen naslov. Takega storileca naj se pa kaznuje z lahko ječo, ali zaporem do 3 mesecev, ali pa z denarno kaznijo do 1000 K.

Iz vseh teh določil razvidimo, da se obraca naš načrt z vso strogoščjo. Ta prestopek je pa podan tedaj, če kdo povodom mrtvaškega ogleda napačno napove čas smrti, kar tudi tedaj, če mrtvaški ogleda s tem kriji svojo dolžnost, da se ne gre prepričati o nastopivši smrti. Posledica tega prestopeka je kaznen zapora do 4 tednov ali denarna kaznen do 300 kron.

Prestopek opustitve naznanila o sprejemu otroka je pa tedaj učinjen, kadar je kdo vzel v svojo oskrbo še ne 7 let starega otroka, česar starši ali zakoniti zastopniki so neznani, ne da bi v primerem času to naznani-

Mine.
Roman; spisal A. P. Rušič.
(Konec.)

XXXII.

Ljubka Kostanjevica!

Prijeten blad se skriva v tvojih gajih in na tvojem košarem zelenju odpočivajo trudne oči. Lep je izpreproči po tvoji rebri in v senci dreves te vabi mlada travica na obisk. Stara, a še vedno vsa nova cerkev gleda na znojnega potnika in skrivnostno stoji pred tujimi očmi stari samostan, molčeč, veličasten in dostojanstven. Trata se ovija starega, spominov polnega zidu, predzrno dvigajoča se kvišku in ljubkojaoča s prešernim solncem. Preveč ljubezniivo je to južno solnce, premočno se razlivajoča svetloba z azurnega, brezoblačnega neba. Strahopetno se umika bojaljiva senca pred žgočo nebesno svetlico v tih, nemotene dubline zelenih drevesnih vej.

Krasen je tvoj razgled, slavna Kostanjevica! Tik pred teboj leži prašna Gorica, umirajoča v presilni vročini razpaljenega ozračja. Tam dalje se razprostira v nepregledno daljavo Furlanija s svojimi velikimi vasmi in vitkimi južnimi zvoniki. Kakor velik vrt, ves v zelenju, poln sladkih trt in južnega sadja, se raz prostira Furlanija tja do konca neba, žareča in trepetajoča od večnega solneca, ki ji je namenilo svoj posebni

narja, javnih vrednostnih papirjev ali javnih vrednostnih znakov, napravi, pridobi ali uporabi, ali kdor iz nemarnosti provzroči, da pride tak predmet v posest nepravljivem osebi. Kazen za ta prestopek je zapored 6 tednov, ali denarna globo do 500 K. Kaznivost pa ugasne, ako storilec prostovoljno in ne morda radi tega, ker ve, da je njegovo dejanje odkrito, uniči predmet, ali za ogroženje prometa napravi neraben.

Prestopek nepravljivene naprave javnih pečatov je pa tedaj podan, akdo napravi pečatnik javne gospodske brez njenega naloga. Kaznuje naj se pa tako storilec z zapored 6 tednov, ali denarna globo do 500 K. Če je pa storilec prostovoljno in ne morda radi tega, ker ve, da je njegovo dejanje odkrito, uniči predmet, ali za ogroženje prometa napravi neraben.

Naslednji prestopek je dajanje opojnih pijač nedoraslim ali pijancem. Tega prestopka se pa okrivi oni, ki pri točenju opojnih pijač ali pri prodaji na drobno, ali pri trgovini s tako pijačo da nedorasli, ki ni pod nadzorstvom druge eshe, ali pa očividno pijanemu človeku opojno pijačo, ali to dopusti. Takega kriveca naj se pa kaznuje z lahko ječo ali zaporem do 6 tednov, ali z denarno globo do 500 K. Ta prestopek pa zgreši tudi oni, ki da nedoraslu opojne pijače take vrste ali v takih množinah, ali tako pogost, da se s tem lahko ogrozi zdravje, ali telesni razvoj nedoraslega, kakor končno tudi oni, ki kaj takega dopusti. Kazen za ta prestopek je lahko ječo ali zapora do 3 mesecev, ali pa denarna kaznen do 1000 K.

Naslednji načrt pa označuje kot prestopok tudi nepravljivno pridobitevo vojaških uniform ali orožja. Ta prestopok pa zgreši oni, ki si v nasprotju s pravilno razglaseno naredbo pridobi ali vzame v zastavo dele vojaške uniforme, orožja ali munitione, kakor tudi oni, ki sodeluje pri prodaji ali zastavi. Kazen za ta prestopok je zapored 4 tednov, ali denarna kaznen do 300 K.

Kdor ima nepravljiveno na prodaj ali proda vitrih ali drugo slično orodje za odpiranje, kakor tudi oni, ki opravičuje za prodajo orodja za odpiranje, neznani osebi brez zadostnega poizvedovanja ali sumljivi osebi proda vitrih ali drugo orodje za odpiranje, ali jih odpre zaklep do tujega prostora, je kriv prestopka nemarnega pospeševanja kaznivih dejanj zoper tujo imovino. Takega storileca naj zadene kaznen lahko ječo ali zapora do 4 tednov, ali denarna kaznen do 300 K.

Predzadnji prestopek je pa opustitev pridržanja sumljivega prodajale. Ta prestopek je pa tedaj učinjen, ako kdo namenoma ali iz nemarnosti pri svoji kupiciji z rabljenimi stvarmi ali v svoji zastavljalnici ne pridrži prodajale, ki je ponudil pod sumljivimi okolnostmi tak storvar za nakup ali v zastavo in ga ne izroči javni oblasti tedaj, če se ni mogel zadostno izkazati. Kazen za prestopok je lahko ječo ali zapora do 4 tednov, ali denarna kaznen do 300 K. Storilec je pa tedaj nekazniv, ako te svoje dolžnosti ni mogel izpolniti, ne da bi izstavil nevarnosti sebe ali kako sebi bližujočemu osebu.

Zadnje kaznivo dejanje je pa trinjenje živali. Ta prestopek pa zgreši oni storilec, ki kako žival muči iz hudobine, ali sirovu trpinči, kakor tudi oni, ki ne izpolnjuje onih ukazov, ki obstoje glede znanstvenih poskusov na živalih. Storilec naj pa zadene kaznen zapora do 5 tednov, ali denarna kaznen do 500 K. To določilo je le odobravati, ker smo na primer premnogokrat že videli na cestah skrajno mučne trpinči, ko so se pijani vozniki skrajno sirov zrašali nad svojimi konji in jih neusmiljeno pretepali, ali niso mogli preveč obloženega voza na napetih krajih izpeljati. Vse se je zgrajalo nad nečloveškim postopanjem pozivnjenih voznikov — če je pa kdo dal glasnega duška svoji nevolji, je pa izkupil se nekotiko sirovosti na svoj naslov. Takemu nečloveškemu postopanju bode po načrtu sedaj sledila vsaj zaslužena kaznen.

blagoslov. Tam na desni molče mrko v nejasno tančico zavita slovenska Brda. Na levi dremlje ob bregu zapani Miren in vse ostalo obdelano polje tja do gora. Z ene strani te varuje, starodavna Kostanjevica, zgodovinska goriščka grad in z druge glede čemerne na tebe Sveta gora, kažeča ti svoj goli hrhet. Oj, kam ste prešli vi bukvi in smreki gozdovi, kje bloditi po širokem svetu ponosne hoje? Kje je vaša senca in vaša zemlja, ki je rodila nemorno, brez prestankov in neutraljiv?

Velike skravnosti hraniš, o starodavna Kostanjevica! Kaj skrivaš v svojih podzemskih hodnikih? Nekdajne mogočno, prešerno živiljenje je skrito v tvojih katakombarh. Pozabljeni in neumevani spe v tvojem hladnem zidu nekdajni plementasti in cerkevni dostojanstveniki. Padli so kljub svoji nepremagljivi moči; kdo jih še pozna, kdo se jih spomini? Živiljenje se kakor brezobzirno povoden razliva preko prošlosti, vedno širje in vedno oblastnejše.

Tam v tvojem hladnem in tesnem podzemskem zidu si je postal svojo mrtvaško postelj najmanjši Francoz, kralj Karel X. On ni poznal zgodovine in krasne dramske slike gospoda iz prekrasnega gradu Fontainebleau, ni razumel. Njegov mogočen tron je zalučala v brezdrobno in brezobzirno gesto furija živiljenja, katerega tudi ni poznal nikoli. Črna reakcija in železen konservativizem sta mu večela, naj obrne vajeti nazaj,

S tem pa smo tudi pri koncu z načrtom. Tekom te načrtov, razprave smo povalili odkrito, kar smo načrt dobrega na našem načrtu, ravnotako smo pa tudi odkrito karali, kar se nam ni zdelo pravilno ali dobro. Razkrili smo marsikater hibe in opozorili na marsikatero pomanjkljivost. Če bodo naša graja, naša razkritja in opozorite imele za posledico, da se bodo grajane hibe in pomanjkljivosti pred uzakonitvijo odpravile, bodo dosežen prvi namen naše razprave. Če se je pa z razpravo razširilo v našem mitem slovenskem narodu poznanje bodočega materialnega kazenskega prava, in če se je sočasno poglobil njegov pravni čut, potem je dosežen drugi glavni namen, katerega smo imeli pred očmi pri spisovanju to razprave. Z ozirom na ta zadnji namen smo priobčili tudi svojo razpravo v razširjenem dnevniku in jo pisali kolikor močno poljudno in splošno razumljivo. Če se bodeta torej doseglia oboje razpravkar omenjena namena, smatral se bo pisanec razprave bogato poplačanega za svoje delo in ves svoj trud, ki je bil mal, kakor to dokazuje obseg njegove razprave.

Dijaški vestnik.

Priprave za organizacijo narodno-naprednega dijaštva. Pretekli teden je odpotoval predsednik akadem. društva »Sava« na Dunaj in v Grade, da intervjuje glede enkete, ki naj bi od akadem. društva »Sava« predložene načrte vzela v definitivni pretres. Odbor društva svobodnih miselnih slovenskih akademikov »Sava« je simpatično pozdravil delovanje ljubljanskega »Saveza za organizacijo načrta dijaštva in tudi veliko število »Triglavanova« je ob referatu. Milka Nagliča v Gradeu pritrjevalo ideje zvezne nar. akadem. društva. To so sicer neoficjalne izjave državnih in akadem. društva, ki nimajo nobenega vpliva na načrto dijaštva, pa tudi privredno in kulturno. Ničesar ne oporekamo kulturnemu programu, ki sloni na realnih izkustvih in resničnem razumevanju načrta narodnih potreb, ali to je tudi edino, kar se more hvaltiti in kar jih je tudi privredno načrto dijaštva. Ta je sicer neoficijalna izjava državnih in akadem. društva, ki nimajo nobenega vpliva na načrto dijaštva, pa tudi privredno in kulturno. Ničesar ne oporekamo kulturnemu programu, ki sloni na realnih izkustvih in resničnem razumevanju načrta narodnih potreb, ali to je tudi edino, kar se more hvaltiti in kar jih je tudi privredno načrto dijaštva. Ta je sicer neoficijalna izjava državnih in akadem. društva, ki nimajo nobenega vpliva na načrto dijaštva, pa tudi privredno in kulturno. Ničesar ne oporekamo kulturnemu programu, ki sloni na realnih izkustvih in resničnem razumevanju načrta narodnih potreb, ali to je tudi edino, kar se more hvaltiti in kar jih je tudi privredno načrto dijaštva. Ta je sicer neoficijalna izjava državnih in akadem. društva, ki nimajo nobenega vpliva na načrto dijaštva, pa tudi privredno

grajški lovec D., ki je celo stvar opazoval. Misil si je, oreli bo sedaj oveo takoj zadavil in jo začel trgati. A — kaj še? Orel si jo je najprej od vseh strani ogledal, ker mu je pa le zadnji konec najbolj ugajal, lotil se jo je na tem koncu. Imenovani lovec je vse te gledal, upal si pa ni strehati na — krščenega orla, ki je bil slučajno v hlačah. Res čuden slučaj. Iz tega se razvidi, kako zelo vzgojivo vpliva orlovska »Zlata knjiga«. Svinjar se bo moral seveda zagovarjati pred sodiščem. Sicer se pa govoriti, da so se širje taki orli, ki krožijo po ribniških mlakah. Ko pride stvar pred sodiščem na razprave bomo natančneje poročali.

Potrijen deželnih zakonov. Cesar je potrdil v deželnem zboru kranjskem sprejeti zakon, vselej katerega se prejeli okrajna cesta Kranj — Zgornja Besnica pri Rakovici ter takozvani »Markov Klanec« na deželnih cest Pljušča — Litija.

Cebelarski shod v Notranjih Goricah. V nedeljo, 23. t. m. ob 3. pooldine se vrši v ondotni šoli cebelarski shod. Na shodu bo predaval gospodnjučitelj Likozar o preizmenovanju o pravilnem pitanju čebel.

Iz Adlešič nam pišejo: Ne bi se nam zdele niti vredno omenjati zadnjega klerikalnega shoda v Adlešičih. A ker se dr. Adlešič v »Slovencu« na vse pretege hvali, zraven pa se nesramno laže o našem shodu, smo vendar primorani, da tako dr. Adlešiča, kakor njegov nastop v Adlešičih primereno osvetlimo. Kakor znano, je bil 16. t. m. napovedan shod nar.-napredne stranke in sicer ob pol 12. dopoldne. Dr. Adlešič in zunaj pa sta sklenila drugače. Kakor v Semiču, se je zgodilo tudi tu. Maša se je prej ko po navadi končala in takoj nato so klerikale otvorili svoj shod, pač sati in včetve natančno, da bi onemogočili Ganglov shod. Klerikale so povsod enaki. Vredno kriče, da so njih načini edino zveličavna, da korenji ta njih moč v neomajni zvestobi ljudstva, pa vkljub temu kar trepecajo pred tem, da bi to zvesto ljudstvo čulo tudi drugo plat zvona. Nič jih bolj ne zbega kakor to, če že, da se v tem ali onem klerikalnem gnezdu priredi kak napreden shod. Zakaj pa vendar ta strah, če se zavedate, da stoji vaša stvar na tako trdnih nogah? Gre se vam pač zato, da ljudstvo v temu vzdržite, da resnice sploh zvedeti ne more. To ste pokazali tudi v Adlešičih. Ze to je prokleto znamenje, da se upa klerikalna stranka sploh kakega Gostinčarja poslati nata shod. Kar je to fante ēvekalo, je vendar malo preneumino. Pa kar jeleti je začel, ko je naenkrat zaledal med poslušaleci tudi nasprotnike. Gangl ga je javno na laž postavil. Misili smo si, da bodo ti gozdopje toliko kavalirji, da bodo tudi svojim nasprotnikom dali besedo. Ko pa je Gostinčar svojo klobasarič končal, se takoj zopet oglasi k besedi dr. Adlešič in začne govoriti o turških vojskah in o bosanskih hribih. To je bilo menda tolmačenje programa S. L. S. Bal se je revez, da bi nekak napreden govornik strgal kriko s hinavsko obrazom, pa je raje klobasarič tudi največje neumnosti samo da ni bilo treba dati besede naprednjaku. Sedaj ima pa pogum v Slovencu trditi, da nas je opetovanju pozival k besedi, pa se nismo oglasili. To je tako nesramna laž, ki je zmožen pač le tak strahopeten doktor. Tako Gangl, kakor strankatnik Mrak sta ga opetovano prosila za besedo. Dr. Adlešič pa je mirno klobasarič dalje in si skušal tudi na ta način pomagati, da je vel apelativ na najnižje instinte kmetov in jih hujskati proti zastopnikom napredne stranke. Gotovo je, da bi bilo prišlo do poboja, če kmetje ne bi bili tretnejši in pametnejši, kakor dr. Adlešič. — Gangl je nato sklical svoj shod k Gaberjanu. Na ta shod je prisla tudi večina udeležnikov klerikalnega shoda. Mi smo bili pa toliko kavalirski, da smo brez daljšega dali tudi dr. Adlešiču besedo. Seve je moral ta naše kavalirstvo takoj prav pobalinski izrabiti: začel je zopet na rajnesramnejši način hujskati in narančnost kliatje na poboj. Samo tretnosti in prevdarnosti naših fantov in kmetov se je imel zahvaliti, da za svoje pobalinstvo ni dobil primerneplačila. Slišal pa je iz ust pripravnih njegovih domaćinov take, da jo je s svojo gardo osramočen odkuril. — Toliko smo smatrali za potrebljeno, da konstatiramo na »Slovenčev« laž. Naj priponimo še, da je bil dr. Adlešič še pred nedavnim časom hudo liberalce. Bil je celo sotrudnik »Belo-kranjca«. Seveda je bil takrat še dijak, ki ga je g. Mazelje kar po celih dnevnih redil na svojem domu. Politična konjunktura je pač taka, da je za absolviranega dijaka brezvonomno praktičnejše, preleviti se v klerikalca, kakor pa hoditi trnjevo pot svojih mladostnih idealov. — Taka je pač moralna kvaliteta klerikalnih kričačev!

Neusmiljeni ljudje. Piše se nam: Te dni ste poročali o samomoru Ivana Čenčiča, ki je bila za natakarico pri Globočniku v Tržiču. V poročilu

se trdi, da se je Čenčičeva natakarica valjala nevrečno ljubomu. Teme pa ni tako, vsaj edini varok gotovo ni bila nevrečna ljubomu. Govori pa nazad, da je glavni varok smrti Ivana Čenčičeve njenega službeno rezumerje med njo in gostilničarjem Globodenkom. Kadar sta imela natakarica in gostilničar obračun, vselej je primanjkovalo do 160 K. Tudi nekaj dni pred njenim samomorum sta imela obračun, pri katerem se je bilo izkazalo, da znaša primankljaj v osmih dneh 160 K. To je seveda natakarico bolelo, ker si ni bila v svesti, da bi ona zakrivila primankljaj. Od tistega dneva dalje je bila vedno bolj otočna. In daso si Globočnikovi morali vedeti, da si namerava natakarica kaj storiti, ker so vedeli, da nosi revolver s seboj, vendar niso ničesar storili, da bi odvrnil nesrečo. Še bolj čudno je bilo vedenje Globočnikovih, ko se je nesreča že zgodila. Pustili so »smrto boreče dekle ležati na travi; Šele potem, ko je postal občinstvo ogordeno, so spravili Čenčičeve na kogljšče. Od tu so šele čez daljši čas prenesli natakarico na posteljo, kjer se je borila še 17 ur s smrtno.

Nezgode na lovju se v zadnjem času znatno množe. Zadnjo nedeljo je bil na Gorenjskem obstreljen nek trgovski sotrudnik iz Ljubljane, k sreči ne nevarno. Hujše se je godilo predvčerajnjem nekemu posestniku blizu Naklega. Kosil je v gozdu streljo in resje ter prepodil zajea. Kar poči strel in mož začuti skelebole, čine na rokah in nogah. Nek lovec, baje iz Kranja je bil pomeril v zajea, pa je zadel kosca. — Na lovu bi večja previdnost bila pač zelo priporočljiva.

Fridrich iz Petrov proti uredniku Spindlerju. V pondeljek se vrši Celjski porotna razprava proti uredniku »Nar. Dnevnika«. Vek. Spindlerju zaradi razdaljenja časti potom tiska. Toži ga župan Fridrich iz Petrov.

Poroča. V Zidanem mostu se je danes poročil spodnještajerskim pevskim krogom dobro znani tenorist g. Ernest Vargazon, pristav e. kr. priv. južne železnice, z gd. Lojziko Javaničičevu. Naše iskrene čestitke!

Nevaren slepar. V četrtek je prisel k posnetici Cviki. Zagradom pri Celju boljše oblecen človek, ki ji je pravil, da je njenemu možu, ki dela v Storah, razbil glavo. Žena se je seveda grozno prestrašila, hitro se je preoblekl ter se napotila v Štore. Tuje je v zahvalo, da ji je prinesel zahodno vest, postregla s pijačo. Ko je žena odšla, je tuje vzel sekiro, razbil hišna vrata in preiskal celo hišo. Odnesel je dve zlati in dve srebrni uri z verizicama, vso boljše obliko posestnika Cvika in 20 K denarja. Pustil je pa vendar 30 K, ker jih ni mogel najti. Moža išče orožnijo.

Požar. Iz Št. Jurja ob južni železnici poročajo: Predvčerajnjem ob 10. dopoldne je izbruhnil v Rogatcu Jožeta Vovka na Kamnu požar ter vpepelil kozolec in vse žito in seno, ki je bilo v njem. Kozolec je bil zavarovan za tisoč kron, dočim žito in seno ni bilo zavarovano. Vovk trpi vselej tega občutno škodo. Požarni brambi se je komaj posrečilo ogenj omejiti.

Preblavsko vodo. Praška »Tagespost« piše, da je preblavsko vodo tako slabo zamašena, da se pri prevajanju popolnoma pokvari, vselej česar postaja skoraj neužitna. To bi se moral seveda popraviti. Sicer pa priporočamo tolstovrško slatinu.

Krmeni šola v eni hiši. V komeški občini na Krasu je prišlo v starešinstvo, tudi po krvidi naprednjakov, toliko klerikalev, da imajo večino. Cesa so zmožni taki ljudje, se je pokazalo v sezni 15. t. m. V Volčjem gradu, ki spada pod Komen, hčere imeti nek Strancar v poslopju, kjer je ljudska šola v prvem nadstropju, v pritličju krčmo. To reč se razpravljali v omenjeni seji in res Strancarovi dovolili krčmo pod šolo. Skandal! Otroci bi torej hodili v šolo, v poslopje, kjer bi najprvo videli pivec in pijance, slišali kletev in kričanje, balinčali bi okoli hiše, otroci pa naj bi se učili v takem ostarjenskem vrišču. To bi bilo res lepo! Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnosti.

V hotelu »Ilirija« se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. od 9. naprej zajterkovnji koncert prijeljivnega damskega tamburaškega pevskega društva »Zvezda«. Vstopnina prosta. Zvečer, kakor vsak dan od 8. naprej koncert.

Klerikalni žrtev. Organist v srednji moski dobi prosi dobre ljudi za kako skromno službo, najraje v Ljubljani. Ker ni hotel služiti kot slepo orodje umazani kaplanovi gojni proti naprednjakom, se ga je v smislu katoličke morale tuk pred zimo postavilo z deso vred na dež. Dobrohotni nasveti in ponudbe naj se poslujejo v ureduštvu liste pod zdr. P. P.

Mileševskega vzbuzka zraven glavne posloje imajo od sobote 22. do torka 25. oktobra sledoči spored: Prekuhavajte vodo! (Odličen znanstven film.) Roman hmetko deklince. (Drama.) Satanov poraz. (Fantasten priporoč v barvah.) Luka Štefan. (Jako komično.) Manevri francoske vojske. (Zanimivost.) Fra Diavolo. (Drama.) Dimniška cev. (Komično.) V prihodnjem sporedu: Revolucija na Portugalskem. Vsak pondeljek in petek koncertuje od 6. do 10. zvečer pri predstavah Slovenska Filharmonija.

Zaloga soli na tukajnjem državnem kolodvoru. Včeraj so na tukajnjem državnem kolodvoru uradno tehtali vagon soli, ki je bil dospel iz Trsta. Tehtali so po štiri vreče (po 50 kg) hkrati ter pri tem dognali, da manjka po 4 do 7 kg soli vsakikrat. Uvedena je natančna preiskava, ki bo dognala, kje se je zgodila ta »posneta« in kdo jo je zakrivil. O uspehu bomo svoječasno poročali obširneje.

Nesreča. Ko je šla včeraj po Čevljarski ulici 71letna vdova Jera Abeljejo nekni moški s tako silo sunil, da je padla, ter si zlomila desno roko. Policijski stražnik jo je privredil na osrednjo policijsko stražnico, kjer so ji dali prvo pomoč, potem je bila pa z rešilnim vozom prepeljana v deželno bolnišnico.

Pogon. Včeraj rano zjutraj je policija napravila po Ilovici, Hauptmann in Karolinski zemlji pogon, ter pri tem izsledila in arretirala tri temne elemente.

Oblasti zasledujejo 50letnega dinarja Egidija Okorna, ki je pred kratkim ukral v župni cerkv z olтарja 56 K vreden prti, ter ga potem prodal nekemu gostilničarju na Spodnjem Berniku. Okorn je sumljiv tudi drugih cerkvenih tativ.

Mestna policija je včeraj arretirala 20 oseb, in sicer 1 zaradi razgrajanja, 3 zaradi postopanja, 15 pa zaradi beračenja od hiše do hiše. Protiv vsem se je uvedlo primerno kazensko postopanje.

Zaradi nepravostnega dejanja na javni ulici je bil včeraj prijet nek 45letni mož, kateri je pa bolan na živilih, ter je bil svoj čas že v blaznici v Feldhofu pri Graden. Tudi sedaj ga nameravajo dati v blaznico, ter s tem preprečiti, da ne bude delal javnega pohušjanja.

Goljuf. Včeraj je obiskal nek neznan človek na Poljanski cesti tri obrtnike, ter od njih hotel pod raznim pretvezami izvabiti manjše vsote denarja. Ker se mu ni posrečilo, je zopet izginil s Poljan.

Delavska gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 9 Slovencev, 30 Hrvatov in 49 Makedoncev. V Bischofshofen je šlo 15 Hrvatov, v Zagreb pa jih je povrnilo na 16. K poglobljenju Gruberjeve kanale je prišlo 8 Ogrov.

Izgubila je kuvarica Marija Oražmova črno ročno torbico, v kateri je imela rokavice, žepni rebec in nek listek. — Neka dama je izgubila lorgnon z želvastim in z zlatom okvanim držalom. — Delavska Franciška Pečarjeva je izgubila denarnico, v kateri je imela do 20 K denarja in kratko, zlate verižice.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 kontorist, 2 potnika, 7 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železniške stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočniki specerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 2 kontoristinji, 3 prodajalke, 7 učencev, 1 učenka. — Službe išče: 3 knjigovodje, 2 kontorista, 3 poslovodje, 3 potniki, 19 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov železniške stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočniki galanterijske stroke, 2 kontoristinji, 3 prodajalke, 7 učencev, 1 učenka. —

Cireolo Italiano. — Laški krežek prične z rednim poukom prihodnji teden in sicer za prvi kurz v pondeljek in četrtek od 8. do 9. ure in za drugi kurz v torku od 8. do 9. ure zvečer.

Držstvo na varstvo otrok in mladinski skrb za ribniški okraj v Ribnici

priredi v Arkotovem salonu v soboto, 29. t. m. ob pol 8. zvečer, in v nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. popoldne, predstavo »Mlinar in njegova hči«. Zaloigra v 5. dejanjih. — Po predstavi obakrat srečovlje z mnogimi lepimi dobitki.

Sokolstvo na Koroškem. Vlada v Celovcu je potrdila pravila telovadnega društva »Sokol« v Št. Jakobu v Rožu. To je drugi »Sokol« na Koroškem.

Akademično društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju predloži svoj I. redni občeni zbor na pondeljek, dne 24. t. m. Vrši se ob polosmi uri zvečer v gostilni Karl-Beck-gasse št. 16, XVIII. okraj. Slovenski gospodje dobrodošli!

god in pospedi prireditve teh rednih koncertov.

Narodna obramba.

Pedružnica C. M. na Blodu predi v nedeljo, dne 23. oktobra v Zdravškem domu veselico.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. pravnik Milko Hrastov včeraj 30 K, ki so se nabrale pri svatbi g. Jos. Kremenskega in gd. Eme Spidlove v Radešovcih pri Pragi. Slovenska hvala za lepi dar iz Češke!

Tolstovrska slatina v Ljubljani se prodaja pri g. F. Meningerju na Sv. Petra cesti in pri g. Šarabonu v Vodmatu. Ljubljanske podružnice Cirila-Metodove družbe naj bi prevzele skrb, da dobi vsaka ljubljanska gostilna lepake in cenike izborne, naječnejše, a edine slovenske kiske vode. Tozadne tiskovine ima v zalogi potovalni učitelj Ante Beg. Posamezni odborniki jih dobe po pošti v dobrohotno razdelitev. Zunanjam podružnicam so se tiskovine večinoma že razposlale. Naj bi ne bležale pri posameznih odbornikih, temveč naj pridejo na vidno mesto v gostilne.

Društvena naznanila.

Slošnemu slovenskemu ženskemu društvu je darovala ga Pavlinka Resmanova v 30 originalnih slik, skie in vinjet g. Ivana Vavpotiča. Odbor izreka velikodušni darovateljici za ta prelepri dar svojo najtopljijo zahvalo. Obenem izraža društvo vdano prošnjo na druge svoje prijateljice in prijatelje, naj bi mu darovali knjig za knjižnico, ki je sicer že jako bogata, vendar še vedno dovolj obsežna, da bi mogla docela ustrezati svojemu namenu.

Narodna čitalnica v Ljubljani. Kakor smo izvedeli iz poučenih krovov, namerava marljivi čitalniški odbor v teku letošnje zimske sezone prirediti več zanimivih zabav. Odbor je sklenil, da se uvedejo v smislu društvenih pravil tudi takozvani sezonski člani, ki niso vezani ostati kot taki skozi celo leto, ampak samo za zimski tečaj t. j. za dobo 5 do 6 mesecev, v katerem času se prirejajo večeljne in društvene zabave. — Ker čitalnica ni politično društvo, morejo se udeležiti veselijnih prireditiv tudi taki mladinski sloji, ki ne morejo biti člani kakega društva ter plačajo mesečno vstopino še 2 K namesto članarine! Ta okoliščina bo posebno ugasila onim mladim gospodom, (akademikom itd.), ki niso v poletnem času za stalno v Ljubljani. — Kakor čujemo je naprošil

solutivah v sabor, ki se prično dne 28. t. m. Iz tega dejstva se da sklepati, da namerava ban dr. Tomašič izvesti volitve na Hrvatskem po madžarskem vzoreu.

— **Vodja hrvaških klerikalcev** dr. Frank je pred sodiščem. Dr. Dioniz Valjavec je očital v »Pokretu« voditelju hrvaške klerikalne stranke Židu dr. Franku razna nepoštana dejanja. Dr. Frank je nato tožil dr. Valjaveca in odgovornega urednika »Pokreta« V. Wilderja. Toženca sta nastopila dokaz resnice za svoje dolžnike. Obravnava je bila že opečljana razpisana, toda na nobeno ni bil dr. Franka, češ, da je bolan. V četrtek je bila zoper razpisana obravnava, a tudi ta se je moral preložiti, ker dr. Franka ni bilo. Njegov zastopnik je rekel, da je bojan, dasi je notorično, da je popolnoma zdrav. Dr. Frank, ta idealni vodja hrvaških klerikalcev, se pač boji sodišča, ker ve, da bi se mu pred sodiščem dokazala vsa njegova nepoštana dejanja.

— **Volitev novega belgradskega**

zupana. Kakor je znano, je dosedanje belgradski zupan Costa Glavinic odstopil. Volitev novega zupana je razpisana na 6. novembra. Volitev se prične ob 7. zjutraj in se zaključi ob 5. popoldne. Zupana volijo vsi volilci in ne kakor pri nas samo občinski svet.

— Nove bolgarske znamke so izdelane v Rimu, in sicer po načrtih bolgarskega umetnika G. Evstatijeva. Izdelovanje mark je v Rimu kontroliiral dr. Sakarov. Končno korektura mark je imel Evstatijev sam. Naklada znamk znaša 340 milijonov levov. V Sofijo so bile že poslane znamke po 1, 5, 10, 25 in 50 stotink. V par dneh prisploše marke po 2 in 50 stotink, po 1, 2 in 3 leve, na kar so znamke takoj dade v promet.

— Bolgarski izvoz in uvoz. Leta 1910. izvoz v Bolgarijo, izvoz 14.336.683 levov, uvoz pa 160.429.264 levov. Do konca meseca julija letoskega leta je znašal izvoz 53.295.515 levov, uvoz pa 92.297.410 levov.

— Fotografska razstava »Srbskega geografskega društva« otvorenja dne 19. februarja 1911., zaključi se 25. februarja. Razstave se lahko udeležejo pripadniki vseh jugoslovanskih plemenc, a razstavljeni slike se morajo tiskati izključno jugoslovanskih in balkanskih dežel. Najboljje razstavljeni slike bodo odlikovane s tem: — le nagradami: 1. Za najbolj tri slike celih pokrajini ali planin, ki so izredno okusno izdelane, posezane razstavljene v depisni članki Srbskega geografskega društva; 2. nagrade v denarju, in sicer prva 100 dinarjev, druga 75 dinarjev in dve tretji po 50 dinarjev. — Vsak razstavljalec lahko izloži nevečjeno število fotografij, a od vsake po dva izvoda. Izvod, ki se razstavi, mora biti kartoniran in opremljen z detajlnim naslovom, drugi pa ostane last Srbskega geografskega društva. Slike, namenjene za razstavo, se morajo poslati najkasneje do 28. decembra t. l. na naslov »Srbske geografske društva«, Belgrad, Srbija. Vsa potrebna pojasnila daje dr. P. Vujević, tajnik Srbskega geografskega društva v Belgradu. Leta bi bilo, da se te razstave udeleže tudi slovenski fotografi.

Po slovanskem svetu

— Novi ruski konzulat v Pragi. Pragi je pred par dnevi začel postati novi ruski konzulat. Konzul je svetnik Sukovskij, tajnik baron Korf. Prva naloga novega konzula bo, posredovati, da se ruski turisti obiskovati Češko. Rusi je sprožilo prasko mestno gospodstvo v svoji spomenici na mesto in petrogradsko mestno gospodstvo. Vsi Rusi, ki bodo prihajali zahodno Evropo, se ne bodo več ustreljati Berolin in Dunaj, temveč v Prago. Rusko prometno ministvo se peča zdaj v vprašanjem, da zvezati ruske brzovlake s pravimi vlaki. S pomočjo ruskega konzula hočejo uporabiti tudi vsa sredstva, da pospeši trgovske zveze med Češko in Rusijo.

— Sokolski praznik šolske mladine v Varsavi se je slavil pretečeno nedeljo. Udeležil se ga je cel šolski kraj. Prišla je tudi mladina deželkega in deželkega gimnazija iz Petrokova, katero so na kolodvoru iskreno razdravili. Dopolne je predaval prof. Černjajev o pomenu telovadbe v starem Grškem, prof. Kozlovske o razmerju ruske družbe k vprašanju telesne vzgoje v ruski zgodbini. Zvečer so telovadili mladi Sokoli in Sokolice. Navzočen je bil gverner Skalon z rodbino in največji dostojanstveni.

— **Veliki Krakov.** Poljaki hočejo ustanoviti veliki Krakov. Župan Juli Leo je na to deloval, da so priklopili okoliške občine. Vprašanje velikega Krakova se je pojavilo že leta 1902. Dne 1. aprila 1909 so priklopili 10 predmestnih občin Krakova. Sedanje ozemlje velikega Krakova zavzema 337 km² (prej 73 km²).

Toda na to veliko ozemlje pričade le majhno število prebivalcev, neprve samo 155.000.

— **Predavanje o Čehih na pariškem vrudilniku.** V reviji »Le Peac« pričuje profesor I. E. Pichon članek o ciklu predavanj Čeha dr. Hanuša Jelinka na Sorboni. Pichon nagaša velik pomen teh predavanj, ter izraža nado, da bodo češka mesta, na čelu jih Praga, z gmotnimi prispevki pripomogla k temu, da se bo do na pariškem vsečilišču stalno vršila predavanja o češkem narodu.

— **Gesneri »Ruskega Zerna«,** ki jih je društvo poslalo na slovanski zapad, da se izpopolnijo v poljedelstvu, so se te dni vrnili v svoje domovine. Sprejem jih je ob njihovem prihodu v Petrograd poljedelski minister Krivoščenj v posebni avdijeniji, ki je trajala nad eno uro. Minister se je živahnno zanimal za izkušnje, ki so si jih gojenci pridobili v poljedelstvu na slovanskem zapadu, ter jih hodril, naj se doma ravna pri kmetijstvu po teh izkušnjah.

Razne stvari.

— **Lepa karijera.** Lisabonski nadškof, kardinal Netto je — jud! Ime mu je pravzaprav Salomon Netter in doma je iz Nemčije. Njegov oče je bil trgovec. Salomon Netter je hotel najprej postati židovski duhovnik, a si je premislil in se je posvetil trgovini. V Parizu se je seznanil z nekim škofom. Najbrž je izprevidel, da v katoliški cerkvi pamet ju lahko veliko dooseži, kajti dal se jo krstiti, pustil kupčijo in postal duhovnik, ter srečno dosegel kardinalski klobuk.

— **Teperi hujščaki.** V Korkubiju v provinciji Koruna na Španskem sta imela dva jezuita pridige in sta trahovito napadala ministrskega predsednika in svobodomselno časopisje. Poslušalee, ki so bili prišli poslušati božjo besedo, ne pa farško zavavljanje, je to početje tako ujezilo, da so začeli ugovarjati in so končno oba jezuita temeljito pretepli, osuvali in iz cerkve vrgli. Jezuita in domači župnik so pobegnili.

— **Originalna pijsanka.** V Halberstadt se je uvedlo kazenko postopanje zoper neko vdovo, ki je v par letih zapila 30.000 mark na »Hoffmannovih« kapljicah. Ker jo najbržje ne bodo mogli odvaditi, jo hočejo dati v sanatorij.

— **Razpust mladinskih socijalno-demokratičnih društev.** Pruska vlada namerava razpustiti vsa mladinska socijalno-demokratična društva, ki imajo za svoje člane manj kot 18 let stare osebe. Policijska uprava ima v dve tretji po 50 dinarjev.

— **Berolinski policisti v Bruslju.** Listi poročajo, da je došlo iz Beroljna sto detektivov v Bruselj, ki bodo imeli nalogo, z bruselskimi policisti vrednati nad življenjem Viljema, ki pride v ponedeljek v Bruselj. Pripravljajo se velikanske varnostne odredbe.

— **Krščanska moral.** Krščansko-socijalni delavec Bete v Kronstadtu je s kladivom ubil svojega tovarisa Baloga. Ubijalec so zaprl. Pri zasiljanju je Bete izjavil, da se čuti srečega, ker je ubil socijalnega demokrata Baloga. — Ubijalec Bete zaslubi odlikovanje »Pro ecclesia et pontifice.«

— **Hud slon.** V Bartles City v Ameriki je nastanjena neka menažerija. Ko je te dni stopil hlapce v hlev k slonu, ga je ta pograbil z rilem, dvignil kviško, ter ga vrgel s tako močjo ob steno, da je hlapce nepremično obležal na tleh. Podvijani slon je nato hlapce vsega razdrobil.

— **Zupnik se je dvojeval s svojim bratom.** Iz Rima poročajo: Laški listi poročajo, da sta se župnik Luigi Tobia in Caltanissetti in njegov brat Michele dvojevala z 20 cm dolgimi bodalci. Zupnik je dobil udarec čez levo lice. Morali so mu napraviti 15 šivov. Brat je bil ranjen na vratu, levern ušesu, na rokah, na nosu in na zadnjem delu telesa. Oba so prepeljani v bolnišnico.

— **Najmanjši časopis na svetu.** Je brezvonomno »The Bubbly Creek Boomerang«, katerega izdaja poštni uradnik James Edward Kinney v Columbusu v Severni Ameriki. Tiskajo ga na dopisnici, in sicer s tako majhnimi črkami, da se ga ne more čitati brez povečevalnega stekla. Ta časopis ima svoje čitatelje med poštnimi uradnikami in izhaja v 5000 izvodih. Čitajo ga zelo radi, ker kako zanimive opisuje razmere ameriških poštnih uradnikov.

— **Padel osemnajsto čevljev globoko.** V St. Louisu v Ameriki so te dni tekmovali zrakoplove. Zrakoplov »Harburg«, last Nemcev Assmann in Vogta se je ponoči ob 11. pokvaril, ter je iz višine 1800 čevljev začel leteti z vso hitrostjo na tla. K sreči je zrakoplov padel v jero Nipissing. Pri padcu si je Assmann zlomil levo roko. Zrakoplove sta splavala iz jezera, ter prenočila v gozdu. Zjutraj so ju Indijanci odpeljali v bližnje mesto v bolnišnico.

— **Zvezljščki redilnik.** Pred okrajnim sodiščem v Petrogradu se je vrnila v četrtek kazenska rasprava, v kateri je nastopal kot tožnik biviti minister za zunanje zadeve Izvoljščki. Kot obdolzenka se je zagovarjala Liza pl. Šabelska, ki je razobilila Izvoljščkega v nekem listu. Obravnava je bila deloma tajna. Obtoženka je bila obsojena v denarno globo v znesku 100 rublov, oziroma v enomeščni zapor. Liza pl. Šabelska je izjavila, da bo rajši sedela, kakor pa plačala.

— **Zrakoplov proti zrakoplovu.** Na Eisflovem stolpu so včeraj poskušali pod vodstvom ženjskega stotnika Tarona novo orožje zoper vodilne zrakoplove. Orožje obstoji iz sulice, ki se vrže iz višje plavajočega na nižje plavajoči zrakoplov. Sulica predstavlja obod zrakoplova, začasno pa eksplodira petrata, ki uzge plin v zrakoplov. Poskusi so se baje dobro obnesli.

— **Varčnost ameriškega milijardarja.** Znani ameriški milijardar John D. Rockefeller je skrajno umazan človek, namreč po svoji zunanjosti. Hodi po ulicah, kakor največji ameriški rewež. Srajeo ima baje speto za vratom z vrvico. Hlače in suknje so svetita, kakor nekaj žuželk, ki začne zvečer letati. Njegovi milijonarski prijatelji so mu že neštetno očitali, da dela vsemu milijonarskemu stanu sramoto, toda Rockefeller se za očiteččiči nič ne zmeni. Najnovejši dovtip, ki se zdaj raznaša po New Yorku o neverjetnem skopuščtu Rockefellera, je sleden: Nek prijatelj je zoper prijema milijardarja, zakaj je vendar tako revno oblečen in zakaj ne gleda nič na svojo zunanjost. Njegov oče je bil vendar ves drug dečko. Bil je oblečen ednočno, tako da so vse ženske za njim pogledovali. »Čudno,« odgovori milijardar, »da moja zunanjost ne ugaja ljudem, ko vendar nosim toliko hlačenja.«

— **Bakterije žive tako dolgo.** Preiskava grama suhe zemlje iz herbarija iz prve polovice prošloga stoletja je dokazala 20.000 živiljenja zmožnih kali. A. Nestler je 23 let staro pozkušnjo zemlje segrel na 120 do 150 stopinj Celzija, pa ni mogel hlačil v nji uničiti. Da so taka trdoživa bitja naši najnovejši sovražniki, je lahko umetno. Samo z največjo snago se jih obranimo. Poglavito se bakterije naselijo v ustih in na zobe. Dr. Miller je dognal, da je v 136 slučajih septične infekcije jih bilo 64 s smrtnim izidom po slabih zobe. Samo redno negovanje ust in zob z antisepčnimi sredstvi, kakor n. pr. Sargova zobna krema »Kalodont« in ustna voda »Kalodont« nas varuje mnogih obolelosti.

— **Buenos Aires.** 15. oktobra. Na svetovni trg vodeče patentne lokomobile na vrvoče paro firme R. Wolf, Devin - Buckau na Nemškem, so na 100letni jubilejni razstavi v Buenos Aires dobiti grand prix.

— **Kakor svila in žamet.** so tla, prevlečena z obl. varovanje pristno Eisenstadtjevo lakovo barvo za tla »Eglasine«, ki se v treh urah posuši brez duha in s prekrasnim bleskom ter jamči za največjo stanovitnost. »Eglasine«, lakova barva za tla se dobiva v vsaki večji trgovini z materialnim, barvnim in specijskim blagom. Edini izdelovalci: tvornica Jakov Bratje Eisenstädter, Dunaj IV/1. Pazite natančno na varstveno znamko »Zeleni vitez«, vpodobljeno na vsaki škatli.

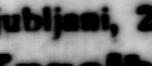
— **Uradne vesti.** Dne 22. novembra bo pri okrajinu sodniji v Krškem dražba zemljišča v. št. 362 k. o. Po vrsti. Zemljišče je cenjeno 780 K. najmanjši ponudek znaša 520 K. — Pri isti sodniji bo dne 29. novembra dražba zemljišča v. št. 315 k. o. Dr. novo, ki je cenjeno 726 K in znaša najmanjši ponudek 486 K, ter dražba zemljišča v. št. 541 k. o. Leskovc, ki je cenjeno 219 K in znaša najmanjši ponudek 146 K. — Dne 29. novembra bo pri okrajinu sodniji v Postojni dražba zemljišča v. št. 40, cenjeno 9780 K in pritisklina 480 K; najmanjši ponudek 6840 K; v. št. 43, cenjeno 10.370 K, najmanjši ponudek 3457 K (!); v. št. 131, cenjeno 300 kron, najmanjši ponudek 200 K; v. št. 178, cenjeno 1100 K, najmanjši ponudek 734 K in v. št. 185 kat. obč. Orehek, cenjeno 250 K, najmanjši ponudek 167 K.

— **Vam vsem, ki ste ob volitvi dne 18. t. m. vkljub vsemu pritisku od nasprotne strani ostali zvesti svojemu prepričanju in dani besedi, veljav moja inkrena zahvala!**

— **Z neumornim delom naprej do zmage!**

V Ljubljani, 21. oktobra 1910.

Engelbert Gangl.

Turški konzulat na bolnišnicah potrošil.

Burni prizori pri prodaji argentinskega mesa na Dunaju.

M. — Dunaj, 22. oktobra. Pri razprodaji argentinskega mesa v dunajski veliki tržnici je prišlo danes zjutraj do zelo divjih prizorov in nastopov. Ze zdavnaj prej, predno se je tržnica odprla, je bilo zbranih pred tržnico na tisoče ljudi. Policija je imela že takoj z vsega početka dovolj opravka in je moral odganjati ljudi proč. Ko pa so tržnici odprli, je prišlo do divjih pretegov med kupovalci. Vsak je hotel biti prvi in tako so se kupovalci sami med seboj razdražili in pričeli pretepavati in svati. V pol ure je bilo vse argentinsko mese (20.000 kg) razprodano. Ko so nato razobesili mesarske stojnice plakate z napisom »Razprodano«, je ponovno prišlo do tako divjih prizorov in policija je moral razgnaliti tržnico. Tudi vzdobjenje vsega početka, da je moral odganjati ljudi, je bilo razvedeno.

M. — Trstu grozi stavka uslužbencev cestne železnice.

B. — Trst, 22. oktobra. Stanje prestolonaslednika se čez noč ni spremeno.

Turški konzulat na bolnišnicah potrošil.

M. — Sarajevo, 21. oktobra. Turčija je tu ustanovila konzulat. Za generalnega konzula je imenovan Suad-bej. Zdaj imajo v Sarajevu konzulate Nemčija, Francija, Angleška, Italija in Rusija.

Bolezen srbskega prestolonaslednika.

Belgrad, 21. oktobra. Stanje prestolonaslednika se čez noč ni spremeno.

Včeraj se je vzdobjenje zbrnjevanje je zoper oslabelo. Kralj Peter je tako depriimiran, da se za državne posle nič ne briga in tudi najvažnejših aktov ne podpiše. Ministrstvo je imelo več posvetovanj o posledicah, ki bi nastale vsled prestolonaslednikove smrti. Storjeni sklepi so strogo tajni. Kraljevo potovanje v Rim, namerljeno za meseč november, je odloženo.

V Trstu grozi stavka uslužbencev cestne železnice.

B. — Trst, 22. oktobra. Osobje tramvajske družbe je pred kratkim vložilo na ravnateljstvo družbe pršnjo,

ma odkritosrčno priznavajo — (pri zadeta oblastva se temeljito pečajo s tem, da se ta statistika primereno preuredi) in jako obsežnega preračunavanja glede približnega bivanja vseh tujcev (pri čemer se vzame za podlagu, da potroši povprečno vsak tujec po 15 krov na dan), so se proračunili dohodki Avstriji iz tujškega prometa v letu 1896 že na okroglo 42 milijonov, leta 1902 pa že okroglo na 63 milijonov krov. Pri tem dohodniškem računu so se vedno upoštevali samo inozemci, torej inozemski obiskovalci Avstrije.

Avstrijska statistika za tujški promet izkazuje za leto 1894. 14 milijonov tujcev v posameznih krajih, med temi 0·41 milijonov inozemcev; leta 1904. pa dva milijona tujcev v posameznih krajih, med temi 0·6 milijonov inozemcev. Zadnji statistični podatki o tujškem prometu so zbrani v avstrijski statistični ročni knjigi za leto 1908. Vendar pa takoj niso navedeni podatki o prometu na Dunaju in v več drugih avstrijskih mestih. Po tej statistiki je bilo 32 milijonov tujcev v posameznih krajih, med njimi en milijon inozemcev.

Ako se računa dohodek po principih, kakor v vrednostnih tabelah, se izkaže za leto 1908. vsota 89 milijonov krov. Ako se k temu prišteje še tujški promet na Dunaju in v drugih večjih mestih, se grotov lahko računa skupni dohodek iz tujškega prometa na 100.000.000 krov.

Iz statistike je dalje razvidno, da odpade 32% vsega avstrijskega prometa na promet inozemcev. Najbolj je bil razvit promet na Tirolskem s skoraj 40% vs. ga avstrijskega inozemstva tujškega prometa, potem na Češkem s 21%, na Dunaju s 11% in Solnogradske s 11%. Po vprečna doba bivanja je 3 do 7 dni. Izvanredno važne podatke o narodno-gospodarskem pomenu tujškega prometa najdemo v pred kratkim izdani slavnostni knjiggi tirolske deželne zveze za tujški promet. V določni razpravi — sestavljeni jo je tajnik deželne zveze, dr. R. o. — se pred vsem konstatira, da se je na Tirolskem skupni tujški promet od 11.896. do leta 1909. sviljal za 148%, tujški promet inozemcev pa za 167%. V tirolskih hotelih in trgovskih podjetjih je investiranega okrog 250 milijonov krov, letni bruti dohodek znaša okrog 40.000.000 krov. Nekateri nadaljnje številke prav natančno ilustrirajo, da ima država od tujškega prometa največ koristi. V 20 letih se je zvišal dohodek direktnih davkov na Tirolskem od 55 na 96 milijonov krov. Dohodek užitninskega davka od 23 na 46 milijonov krov, prodaja tobaka od 5·8 na 9·6 milijonov krov, končno obratni preostanek poštnega in brzjavnega monopolja od 257.000 na 806.000 K. Pri velikanski važnosti, ki jo ima tujški promet za tirolsko gospodarsko življeno in ker se — kakor znano — industrijalizacija te dežele ni izvršila, se mora to izredno zvišanje dohodkov spraviti v zvezo z razvojem tamošnjega tujškega prometa, za kar se, ako to naraščanje davkov in doklad natančno opazujemo, dobe še druge zanesljive opore. Zelo temeljito in prepričevalno govor zgoraj vvedena slavnostna knjiga o brezstevilnih sponah, ki tirolsko narodno gospodarsko združujejo s tujškim prometom. Brezvonomno je presenetljivo pomnožitev narodnih dohodkov v zadnjih dveh desetletjih povzročil največ tujški promet. S to pomnožitvijo je zdržen vesel pojav, da se majhni in srednji dohodi zelo zvišujejo, da torej vedno novi sloji prebivalstva vstopajo v vrsto davkoplačevalcev. Ako so se v zadnjih desetletjih specijalni dohodki uradnikov in nastavljenec na Tirolskem pomnožili od 19 do 42 milijonov krov, je to neovrgljiv dokaz, da je s tujškim prometom povzročen gospodarski razvoj dal podlogo za brezstevilne nove možnosti preživljjanja, katere bi brez tega razvoja nikdar ne bile nastale. Važno zvišanje ljudskega blagostanja pa se jasno razvidi tudi iz istočasnega naraščaja hranilnih vlog na Tirolskem od 155 do 323 milijonov krov v zadnjih dveh desetletjih, pri čemer se mora precejšnji prirastek malih vlagateljev posebno poudarjati. Kako pa je mogoče, da se z razvojem tujškega prometa zvišajo tako zelo tudi ljudska premoženje sploh? Odgovor se glasi: S pomnoženo produkcijo, z ustvaritvijo novih vrednosti. Uvodoma omenjene tabele za vrednostni statistiko prav umestne pripomni, da je tujški promet s svojim vplivom na plačilno bilanco kakor države enak eksport. Tujški promet brezvonomno zviša vsako produkcijo, industrijalno in obrtno ter agrarno, ter koristi obrti in trgovini, sočasno zvišuje tudi ljudsko premoženje z ustanovitvijo novih vrednosti.

(Daleko prihodnjije.)

Slovenec. Ta teden se je splošno bralo po ornatih in ljutonosnih goricah. Trgatve pa ni bila tako velika, kakor lani in predloškim, ker pridelek zaradi teče, peronosere in drugih bolezni ni tako obilen. L po vremenu zadnjih dni so povzročili, da je moč slajši, nego se je pričakovalo. Moč ima letos lepo ceno; plačujejo zanj 56 do 60 vin. Lansko vino se prodaja po 48 in 50 vin. liter.

— Ali je geslo »Svoji k svojim opravičenom? Ne soglašamo s tistimi idealisti — ki jih je sicer vedno manj — ki negirajo opravičenost narodnega boja, ki v narodnostenem boju ne vidijo nič drugega, kot golj šovinizem, prepapelost, kratkomalo nepotrebno zlo, ki ga je treba odstraniti za vsako ceno. Res je sicer, da narodnosten boj sega — to pa nikakor ne po krividi nas Slovanov — včasih predaleč da se dotika stvari, katerih bi se ne smel dotikati, da predvsem ovira kulturni razvoj posameznih narodov. Res pa je tudi, da imas narodnosten boj prav realne temelje in nikakor ni utemeljen morda le v šovinizmu posameznikov. To nam kaže vsa zgodovina narodnega boja, ki nam predvsem kaže, da je glavni motiv narodnostenih konfliktov iskati v vprašanju gospodarske osamosvojitev posameznih narodov, katerih gospodarski interesi se prav pogosto krijojo. Tega ni mogoče prezreti in preiti na dnevni red. Jasno pa je tudi, da mora vsak narod napeti vse svoje moči, da se ti gospodarski konflikti ne resijo v njegovo skodo. Vsak narod potrebuje za svoj obstanek zdrave in solidne gospodarske podlage in krepkega gospodarskega razvoja. Le na zdravi gospodarski podlagi se zamore narod uspešno razvijati tudi v kulturnem oziru. Ali, da se izrazimo prav prozaično, tudi za narod, ne le za posameznika, velja beseda: »denar, sveta vladar.« — Če motrimo zgodovino slovenskega naroda zadnjih desetletij in opažamo, da ni povsod napredoval tako, kakor bi bilo treba in iščemo vzrok temu dejstvu, moramo priti do zaključka, da je glavni vzrok neuspeha naše slabe gospodarsko stanje, naša gospodarska odvisnost od drugih. V teoriji to vsak pripoznava, v praksi pa le preradi pozabljamo na temeljno važnost svoje gospodarske osamosvojitev. Slovesno smo sicer res netekrat že proklamirali geslo »Svoji k svojim«, v vsakdanjem življenu pa, kjer bi to predvsem bilo potrebno, ravnamo drugače. Vzemimo samo našo domačo industrijo. Ni treba ravno posebej poudarjati, da je zelo majhna, takoreč še v povojih. Ali niti tega, kar imamo, ne upoštevamo dovolj in podpiramo raje tujo industrijo tudi tam, kjer tega nikar ni treba. Tu ne pomaga noben izgovor. Gre pa zato, da vsaj zanaprej povravimo, kar smo doslej zagresili. V Ljubljani na pr.: se je ustavljeno lepo in moderno podjetje: **Kolinska tovarna za kavne primeši**. Kavna primaš je produkt, ki se rabi — labko rečemo — v vsaki rodbini. Do nedavno je zelo zvišujejo, da torej vedno novi sloji prebivalstva vstopajo v vrsto davkoplačevalcev. Ako so se v zadnjih desetletjih specijalni dohodki uradnikov in nastavljenec na Tirolskem pomnožili od 19 do 42 milijonov krov, je to neovrgljiv dokaz, da je s tujškim prometom povzročen gospodarski razvoj dal podlogo za brezstevilne nove možnosti preživljjanja, katere bi brez tega razvoja nikdar ne bile nastale. Važno zvišanje ljudskega blagostanja pa se jasno razvidi tudi iz istočasnega naraščaja hranilnih vlog na Tirolskem od 155 do 323 milijonov krov v zadnjih dveh desetletjih, pri čemer se mora precejšnji prirastek malih vlagateljev posebno poudarjati. Kako pa je mogoče, da se z razvojem tujškega prometa zvišajo tako zelo tudi ljudska premoženje sploh?

Odgovor se glasi: S pomnoženo produkcijo, z ustvaritvijo novih vrednosti. Uvodoma omenjene tabele za vrednostni statistiko prav umestne pripomni, da je tujški promet s svojim vplivom na plačilno bilenco kakor države enak eksport. Tujški promet brezvonomno zviša vsako produkcijo, industrijalno in obrtno ter agrarno, ter koristi obrti in trgovini, sočasno zvišuje tudi ljudsko premoženje z ustanovitvijo novih vrednosti.

(Daleko prihodnjije.)

avto-ograke banke so je izrekli za uvedbo to novcev. V cali državi je posmanjkanje drobiša. Blagajne avstro-ograke banke posebno proti koncu vsega meseca le težko ugodijo več zahtevam, katere stavi občinstvo do njih. Po unesenju generalnega tajnika je treba ne le uvesti te nove novce, temveč pomnožiti tudi drobiš, ki je že v prometu.

— Cink bo dražji. Iz Berolina poročajo: Ker je konsum einka zopet zelo velik, tedaj bodo najbrže cene zvišali. Zvišanje bo znašalo najbrže 5 do 7 1/2 mark.

— **Zvišanje obrestne mere.** Švedska državna banka je zvišala diskont od 4 1/2 na 5 odstotkov. — Narodna banka belgijska je tudi zvišala diskont in sicer od 4 1/2 na 5 odstotkov.

— **Premembra voznega reda** področju e. kr. državnoležniškega ravnateljstva v Trstu. S 1. oziroma 15. novembrom t. l. se uvedejo na progah Červinjan - Belvedere, Kamfanar - Rovinj. Ljubljana - Kamnik sledete premembe voznega reda: 1. Proga Červinjar - Belvedere s 1. novembrom 1910. Vlak št. 1855 (iz Červinjan ob 2. uri 25 minut popoldne, v Gradež o. p. ob 3. uri 8 minut popoldne) se opusti, in nadomesti z vlakom štev. 1853, ki ima zvezo iz Trsta in Goričke (iz Červinjan ob 11 uri 40 min. dopoldne, v Gradež o. p. ob 12. uri 23 minut popoldne). Nadalje se spremeni vojni red vlakov št. 1857 in 1858 kakor sledi: Vlak štev. 1857, iz Červinjan ob 8. uri 18 minut zvečer v Gradež o. p. ob 8. uri 57 minut zvečer. Vlak štev. 1858 iz Gradeža o. p. ob 9. uri 53 minut ponoc. 2. Proga Kamfanar - Rovinj s 1. novembrom 1910. Vlaka št. 441 (iz Kamfanara ob 6. uri 13 minut zjutraj, v Rovinj ob 6. uri 55 minut zjutraj) in štev. 442 (iz Rovinja ob 7. uri 20 minut zjutraj, v Kamfanar ob 8. uri 9 minut zjutraj) se opusti in nadomestita z vlakom štev. 444 (iz Rovinja ob 11. uri 10 minut dopoldne, v Kamfanar ob 11. uri 59 minut dopoldne) in štev. 445 (iz Kamfanar ob 12. uri 40 minut popoldne, v Rovinj ob 1. uri 32 minut popoldne). 3. Proga Ljubljana - Kamnik s 15. novembrom 1910. Vlak štev. 2157 (iz Ljubljane d. k. 25 minut prej odprej, namreč ob 7. uri 10 minut zvečer) in v Gradež o. p. ob 7. ur 19 minut zvečer. — V Trstu, mesecu oktobra 1910. — C. kr. drž. železniško ravnateljstvo.

— **Gnojenje travnikov.** Pri 80 q sena in otave se za hektar površine odtegne zemlji priljivo 17 kg fosforove kislino, 64 kg kalija, 62 kg dušika in 38 kg apna. Ta živila se morajo nadomestiti, ako naj letina ne opade in dobrota prideka ne trpi. Le redko zadostuje hlevni gnoj za njive, tako da ne preostaja nič za gnojenje travnikov. Hlevni gnoj fizično izboljša zemljo njive, kar je velikega pomena; to pa ni mogoče pri travnikih, ker se ne razrejejo in tako zemlja z gnojilom ne zmeša.

Najajnejše za travnike je gnojenje s fosforovo kislino in kalijem, pri travnikih z majhno množino vnapneca tudi vnapeno gnojilo, medtem ko je treba gnojiti le slabe travnike z dušičnim gnojilom, ker dobre trave in metulnjice dušik iz zraka. Če gnojimo v jeseni s 400 do 500 kg kalijevega superfosfata, nesejo njive za 50 do 70 q več sena in otave na vsakem hektaru, tako da ni čisti do nos 250 do 400 K nič nenavadnega. Ne zamudite tedaj gnojiti travnike s pripravnimi gnojili, ki se v vseh slučajih dobro izplačajo.

— **Bratje!** Kakor doslej, postavimo tudi letos dne 1. novembra na praznik »Vseh svetnikov« od 3. do 4/6. popoldne ob grobem Adamiču in Lundru na pokopališču pri Sv. Krizi časno stražo. Vabimo Vas bratje ljubljanski Sokoli ter Sokoli ljubljanske okolice, da se temu našemu pozivu v častnem številu odzovete.

Zbirališče v »Narodnem domu« ob 2. uri popoldne.

Na zdar!

Predsedstvo Slovenske Šolske Zveze.

Indajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustolešek.

Pozlano.

Honestna poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se da tako mnogo stranko porabit, nego **Florian**, povzetno **Florian**, ki je takisto bolesti utešuje, aki se nameže z njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in zivce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelin. Sklepnica: **Florian**. Po poštnem povzetju poštuje to zdravilo vsak dan lekarji. **Florian**, c. in kr. dvorni založnik, **Bumet**, Tschlimbach, c. V zalogah po delih je zahtevati izrecno **Florian**-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

692

Svila za neveste

od 1 K 26 vin. motor naprej v vsak barvah. Francko in že vseprisreno se poljija na dom. Bogata izbra vnosov se podaja s prvo potjo Tovarne za svilo Memelberg, Šárka.

3 62

? Kje bomo kupili?

klavir ali pianino?

Najcenejše in najboljše klavirje, pianine in harmonije prodaja trgovci

G. F. Jurásek v Ljubljani

IV. Petra cesta II. 62 a, I.

s 1. novembrom Poljanska cesta 13/I.

Po nizkih, brezkonkurenčnih cenah prodajam prav lahko radi tega, ker nimam trgovine posebej, marveč trgovin zalogajo v prostorih, spadajočih v stanovanju, da si prihranim veliko časa.

Da sem jaz edini slovenski strokovnjak v Ljubljani, izučen za glasovanje in popravljanje klavirjev, pričajo moja izpricelava. Istina je, da vsebov vsake bolje kupi pri trgovcu-strokovnjaku nego pri neizkušanem baje-strokovnjaku.

3558

Da je vsebov vsake bolje kupi pri trgovcu-strokovnjaku nego pri neizkušanem baje-strokovnjaku.

Mnogo je preizkušena

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

3558

Ženski vestnik.

Kongres zvez nemških ženskih društav v Heidelbergu.

6.-7. oktobra 1910.

Zveza nemških ženskih društav je sklical svoje letosne zborovanje v Heidelberg. Ker je žensko gibanje v Nemčiji zelo razvito in je njeno delovanje faktočno pomembno in uspešno, smatramo za popolnoma umestno, če na kratko poročamo o tem zborovanju.

V zvezi je 1337 ženskih društav, ki imajo skupaj okoli četrtna milijona članic. Zastopnice teh društav so popolnoma napolnile veliko mestno dvorano v Heidelbergu.

V imenu badenske vlade je zborovanje pozdravil vladni svetnik dr. Jolly, že vladu smatra stremljeno in uspešno delovanje ženskih društav za zelo važno in da s simpatijami sleduje žensko gibanje. Te simpatije niso samo platonične; narobe, zakoni in praksa badenske vlade so že več ženskih zahtev uresničili: tako je imenovalo tovarniške nadzorne, npr. napravila tudi ženskam pristopne mestne komisije za siromaštvo, vzgojo in zdravništvo, ženske imajo tudi pristop v odbore za mladinsko skrbstvo. Badensko je že pred tridesetimi leti ustanovilo višje deklanske šole, otvorilo tudi deklinske srednje šole ter jih pripoznalo za popolnoma enakopravne »seves academiciae« na vsečiliščih. Toda napram zahtevam žensk, ki se takoj popolne enakopravnosti moža in žene v državi in občini, ne mora vladu za zdaj zavzeti principijalno stališča, temveč mora počakati, kaj prineso razmire.

Zborovanje je na to tako prisrečno pozdravil prorektor vsečilišč in zupan heidelberški.

Prva govorica gospa Marijana Weber je ostro govorila zoper znani izrek nemškega cesarja v Kraljevu, v katerem je odkazal ženo na famozni tri K: Kinder, Kirche, Küche (deca, cerkev, kuhinja). Rekla je, da bodo nemške žene navzlie takemu nevaževanju z najvišjih mest delovalo z vso silo na to, da bodo razven svojemu gospodinjstvu in svoji družini služile tudi z vsemi svojimi močmi domovini in narodu.

Gospodična Lischnewska je predložila sledeči predlog:

»Generalni zbor zve ženskih ženskih društav hoče na cesarjev govor z dne 25. avgusta 1910. dostopno odgovoriti s resolucijo in se obrača na predsedništvo s prosnjom, da bi predložilo primočno resolucijo glavnemu zborovanju.«

Ta predlog je bil po daljši debati sprejet.

Nadaljni zanimivi predmet programa je bilo posvetovanje o državnem gledališču in zakonu. Sprejet je bil predlog, naj se nemšku državnemu zboru izroči peticijska, v kateri se zahteva pospešitev novega državnega gledališkega zakona in pred vsem respektiranje interesov ženskih gledaliških članov.

Z predlogu je poročala gospa Lehmannova iz Rostoka. Njena izvajanja so ostro osvetlila razmere nemških igralk, pred vsem pogoje engaementa. (Nemške igralke zahtevajo pred vsem, da bi jim ne bilo treba kupovati garderobe iz gaž, ki za takake izdatke ne zadočajo, in pa se odpravi zakon, vendar katerega ima ravnatelj pravico, igralko takoj odpustiti, če se omozi ali će postane mati). Za ta predlog je govorila tudi gospodična Santenova, članica dvornega gledališča v Mannheimu. Rekla je, da prav posebno vprašanje zakona pri gledališču drugače urediti, ker ni resnica, kar trdijo ravnatelji, da bi se občinstvo ne zanimalo za omožene igralke. Nadalje se zahteva, da bi gledališče kupovalo umetnicam historične kostume, kakor tudi moderne toalete iz svojih sredstev.

Ti predlogi so bili sprejeti brez debate z absolutno večino. Drugi dan so razpravljale o volilni pravici žensk, o udeleževanju pri občinskih volitvah in o sodelovanju žensk pri upravi občin. In sicer se je najprej govorilo o aktivni volilni pravici, potem še le o pasivni. — Referentinja gospa Altmann - Gottheimerjeva je navedla sledeče povode, ki opravičujejo njihove zahteve:

1. Naraščajoča udeležba žensk pri socijalnem delu; 2. priznane izkušnosti, h katerim so dospeli v nemških državah, kjer se ženske udeležujejo občinskih volitev; 3. dejstvo, da ima gotovo omejeno število žensk v velikem številu posameznih nemških držav pravzaprav že danes pravico voliti občinsko zastopištvo, in da bi torej ne bilo to volilno pravo nič novega.

Predvsem se mora na to delati, da bi 1. žena tam, kjer ima volilno pravico, ne bila prisiljena voliti s posredovanjem polnomocja, temveč da bi mogla voliti osebno; 2. da bi se omožena žena, ki se peča s pridobitnim delom, posebno obdačila, a ne kakor doslej, da bi se njeni dohodki priračunjevali moževim dohodom;

3. da bi se ženo, ki imajo občinsko volilno pravico, te pravice tudi faktično podiževalo; 4. da bi ženo sprejema častne in plačane občinske službe, ter s svojim delovanjem dokazale zrelost žen za sodelovanje pri občinski upravi.

Goveronica je nadalje navajala, da na Nemškem 18 in pol milijonov mož in 9 milijonov žensk deluje na pridobitnem polju, iz česar je razvidno, da se cela tretjina gospodarskega in kulturnega življenja na Nemškem nahaja v rokah takozvane slabejšega spola. In vsa ta tretjina je politično brezpravna. Nepravičnost tega dejstva je očividna.

Na Finskem in Danskem so možje in žene v občinski upravi popolnoma enakopravni, imajo aktivno in pasivno volilno pravico. Na Angleškem je bila pred nedavnim časom žena izvoljena celo za županjo.

Gospa Alice Bensheimerjeva iz Mannheima je referirala o sodelovanju žene pri občinski upravi in je rekla, da bi se mogle žene ravno na tem polju kar najlepše uveljaviti, ker prebivalstvo občine obstaja iz mož in žena, in žena zamore ženo kar najboljše razumeti, ji svetovati, ter pomagati. Posebno spada žena v komisije za siromaštvo, sirotinjstvo, stanovanjska in šolska vprašanja.

Gospodična Lischnewska je predlagala, naj se začasno opusti agitacija za splošno, enako in direktno volilno pravico žen, ker so celo najvnitejši zagovorniki za te zahteve priporočali iz taktičnih vzrokov, odložiti to agitacijo na primernejši čas.

* * *

Z iz ženskega gibanja. V Tokia je žensko vsečilišče, na katerem studira tisoč japonskih deklek in žen. Sicer ni to akademski zavod v našem smislu, temveč se na tem zavodu poucujejo tudi predmeti splošne ženske izobrazbe in praktičnega življenja s posebnim ozirom na materinske dolžnosti in na edgojo otrok. Na novo tehnično visoko šolo v Vratislavii sprejemajo tudi ženske. Za vsak slučaj je pa treba posebnega dovoljenja naučnega ministra. — Na Nemškem hočejo povzdigniti stan natakarice. Pred nedavnim časom je gospa Jellinekova začela agitirati, naj se sploh odpravijo natakarice iz goštinstva. Zdaj so pa ustanovili organizacijo, centralno zvezo v raznih nemških mestih, ki naj izboljša socijalne in nравstvene razmere natakarice. V Monakovem, Avgsburgu, Stuttgartu in mnogih drugih mestih so ustanovili za natakarice azile in posredovalnice služb. — V Parizu so dosegle žene kot delavke pekarsko obrt. Prva pekarska pomočnica je bila Nemka Steinmann. Zdaj je v Parizu 20 pomočnic s pomočniško izkušnjo. Mojstri so z njihovim delom popolnoma zadovoljni.

Z ženski studij na Ruskem. Russki naučni minister je predložil dumi zakonski načrt, po katerem se daje ženskam, ki so absolvirale v Rusiji ali v inozemstvu visoke šole, pravico, napraviti vsečiliški eksamen, ki jim daje iste pravice za neneče poklice in za poučevanje, kakor jo imajo moški kandidati.

Z ženske kot umetnice. Na podlagi del, katera so bila predložena pri skušnji obiskovalcev umetniške šole »Ecole des Beaux Arts« v Parizu, je ravnatelj Mr. Bonnat razdelil učence podobarske šole po znanju in zmožnosti. Na prva tri mesta so prišle ženske učenke. Tudi med ostalimi šestnajstimi učencami ste dve ženske.

Z Mlle. Germaine Freyow je dobila na pariški visoki šoli naslov doktorja fizikalčnih ved in sicer z odliko. Mlle. Freyow, ki je bila asistentka pri znani gospo prof. Curie, je druga ženska, ki si je do zdaj pridobila ta naslov. Njena prednica je bila madame Curie.

Z ženski policisti. Občinski svet v Baltimore je sklenil, sestaviti žensko policijsko četo. Ta naj bi delovala ob strani moške policije in sicer na ta način, da varuje predvsem dekleta in žene pred vsiljivostjo moških. Ženski policisti naj se rekrutirajo iz članov kluba za žensko volilno pravico.

Dežela najsrčnejših zakonov je Flandersko. Tam je mesto Morbecque, ki ima med svojimi prebivalci nič manj nego 20 ženskih, ki so slavili svoj zakon pred več nego petdesetimi leti! To pa še ni vse, mesto doživlja v kratkem še drugo veselje, da bo namreč enajst drugih parov v najkrajšem času slavilo svojo zlato poroko. Teh enajst ženskih parov je živelo skupno v srednjem zakonskem življenju celih 578 let. Nek francoski list je poslal v to srečno mesto Morbecque posebno poročevalko, ki ne more prehaliti, kaj je vse videla, kako sveži in zdravi so vsi jubilanti in jubilantke. Poroča, da sedemdesetletni stareci v tem blagoslovjenem mestu veljajo skoraj še za mladeniče. Kot vzrok dolgega življenja navajajo vsi vztrajno delo in eden od starih jubilantov je pravil: »V prvih letih zakona smo se še včasih skrgala, toda čim starejša sva, tem redkejše je

je to zgodilo. Zdaj pa živiva oba, kakor mlada zaljubljence...«

Z O ženini prinsesino Klementino. Češ mesec bodo slavili o Montcalierju, razkošnem severoitalskem gradu, poroko princa Viktorja Napoleona, francoskega prestolnega predstavnika, z zadnjo hčerjo kralja Leopolda, princezino Klementino, ki je zvesto naaj čakala toliko dolgih let! Toda papa Leopold ni hotel dovoliti v ta zakon... Posebno zvesto pa ni čakal na svojo sedanjo kraljevsko nevesto princ Viktor. Do zdaj so splošno mislili, da so samo politični vzroki in nasprotovanje njenega kraljevskoga očeta ovirali trdno spojitev knežjih zasnubljencev, ali bili so še drugi vzroki. In sicer jako važni. Glavni vzrok je bil namreč ta, da je bil bruseljski Bonaparte popolnoma pravilno oženjen. In sicer že celih dvajset let. Kot neizkušeni mladenci je spoznal na Švicarskem gospo de Beauchere, zaljubil se je v njo in da bi je ne izgubil, se je z njo tajno poročil. Bog je za to blagoslovil njegov zakon — dal mu je tri sinove — in to je najbrže zadreževalo princa, da se ni ločil ter poiskal za primernejšo soproga. Toda zgodilo se je, da je gospa de Beauchere zdaj dobrovoljno odstopila od svojih pravice ter se zavoljila s tem, da je oče preskel vse tri sinove, s katerimi živi zdaj mati na svojem posestvu v Rimu. S tem je napravila prostor, katerega zavzame zdaj princezina Clementina. Viktor in Clementina bosta srečen par. Ona ga vzame iz vroče ljubezni, dočim jo princ poroči — da bodo združeni vsi motivi — iz razuma. Gre tu glavno za bivšo cesarico Eugenijo, njegovo tetu, ki si je utepla v glavo, da mora Viktor vzeti Clementino, Clementina pa Viktorja. Za ta slučaj je njen glavni dedič, kar pomeni 200 milijonov frankov premoženja. Taka dedičina se pa ne vrže kar tako v kot! Toda tudi princezina ni brez vseh sredstev — ima 40 milijonov frankov. Vsled tega se je prineževal ter vzame na-se težki zakonski jarem, da ohrani »dinastijo.«

Sprejme se 3490

praktikant

zmožen slovenščine in nemščine z začetno plačo pri »Glavnem zastopcu kr. priv. avstr. zavarovalne družbe „DUNAY“ v Kranju.«

priprava, cončna in zanesljiva vožnja

Mesa na prodaj!

363

Ob veliki cesti v Rožni dolini pri Ljubljani je po nizki ceni naprodaj hiša z velikim vrtom. — Poizve se v Glinški ulici 5, poprej Tržaška cesta 18.

Odda se takoj dli pozneje v najem

moderni stanovanje

v novi vili s 4 sobami, sobo za služenje, kopalno sobo, verando in porabo vrtu. — Poizve se v upravnosti »Slov. Naroda«. 3445

V Ameriko in Kanado

priprava, cončna in zanesljiva vožnja

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:

Carpathia, 26. oktobra 1910.

Saxonia, 8. novembra 1910.

Pannonia, 15. novembra 1910.

Iz Liverpoola: 1515

Največji in najlepši parniki sveta.

Lusitania 5. novembra, 17. decembra 1910.

Mauretania 29. oktobra, 19. novembra, 10. decembra 1910.

Pojasnila in vozne karte pri

Andriu. Jurášek

v Ljubljani, Slovenske ulice štev. 25,

poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K

za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Zastopstva in zaloge: 28

V Ljubljani: Podgradu, Trnovem,

Kocevju, Trst Gorici, Celovcu,

Beljaku, Bočancu, Inomostu, Tri-

denta, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem,

Kotoru, Sarajevu in Pulu.

Brezjavi: Valjčni mlin, Kranj.

Kontoristinja

veča slovenskega, nemškega, hrvaškega ter nekoliko italijanskega jezika, ki je službovala pri večjih podjetjih, **šibke službe**. — Ponudbe naj se blagovljivo poslati na upravnštvo »Slovenskega Naroda« pod šifro: »Kontoristinja«.

3487

Lep, velik

lokal za prodajalno

opremljen z vso opravo, sposoben za vsako trgovino, **se odda takoj v najem**. — V tem lokalu se je trgovina izvrševala že nad 30 let. Lokal leži ob deželnih cesti na najlepšem prostoru v fari ter nasproti c. kr. sodnici.

Več pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3396

Najnovejša trgovina klavirjev

G. F. Jurášek, prvi in edini češko-slovenski uglašenec klavirjev in trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadst.

s 1. novembrom pa na Poljanski cesti št. 13, kjer poveča svojo zalogu.

Priporočajo se klavirji, pianini in harmonije, presežni po dobrni kakovosti glasu in solidniestavi, edini slovenski izdelki od 450 K više, harmonije in klavirjev in koncesionirana tvrdka Jurášek.

od 150

učitelja

z izpitom za trgovske šole proti dobratiči. — Le pismene ponudbe s prepisom izpričeval pod naslovom: „**Učitelj**“ na upravnštvo »Slov. Naroda«.

Zapomni si, prinesi mi moraš samo „**Ottoman**“
e garetni papir ali stročnice, in naj te ne motijo
slične ponaredbe slabe kakovosti! m. 424

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

Fr. Mally & dr.

Parna opekarna in tvornica za zarezano opeko
v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani.

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

odine in izključne lastnike tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
Neupričiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Dva 3462
čevljarska pomočnika

sprejme v stalno službo Lovrenc
Bizzjak, čevljari pri pošti, Postojna.
Temeljito se poučuje

igranje na citre

metoda »Umlauf«. — Naslov pove
upravnštvo »Slov. Naroda«. 3453

Stampilije
vseh vrst za urade,
drustva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovalec
čevljakovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Centki franko.

Gramofone

najboljše vrste
po najnižji ceni
avtomatične, posebno
za gostilničarje pripravne
priporoča
Ivo Bajželj
Ljubljana
Marije Terzijie cesta 11
(Kolizej).
Ravnokar so došle najnovije slovenske plošče
a K 350. — 1000 igel K 2.— 2514

„OLLA“
specialiteta gumija
po današnjem stanju
znanest dokazano
najboljši GUMI.
Dobiva se po vseh
lekarnicah in
drogerijah.

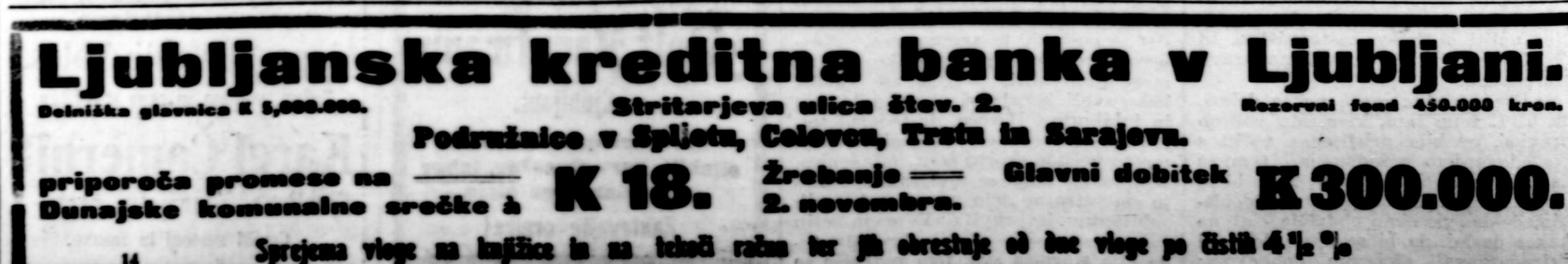
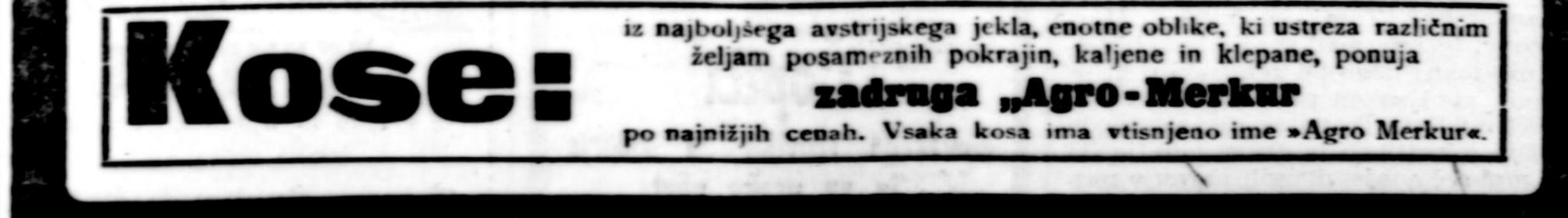
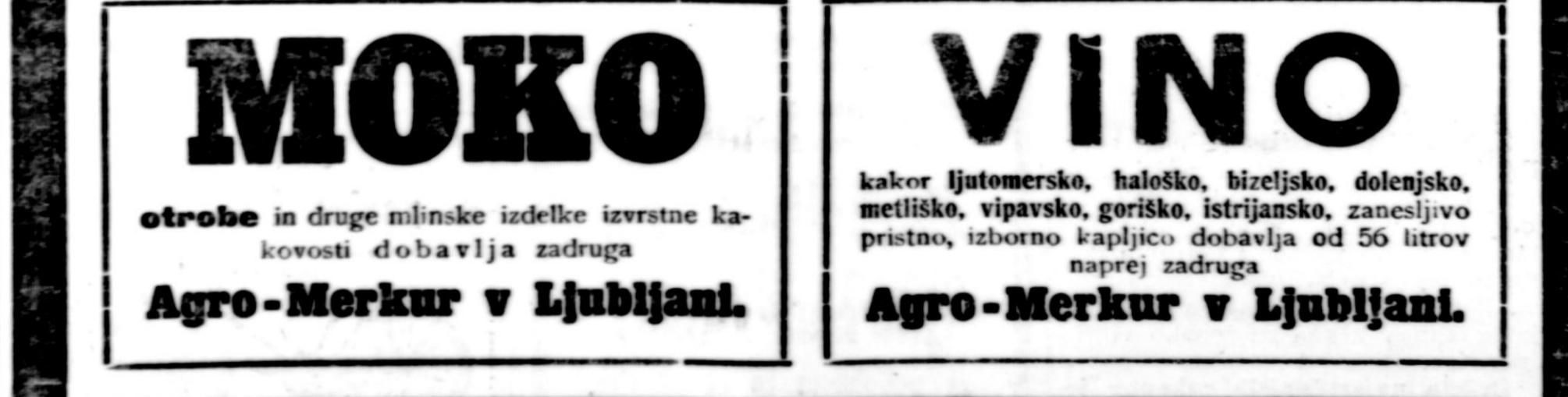
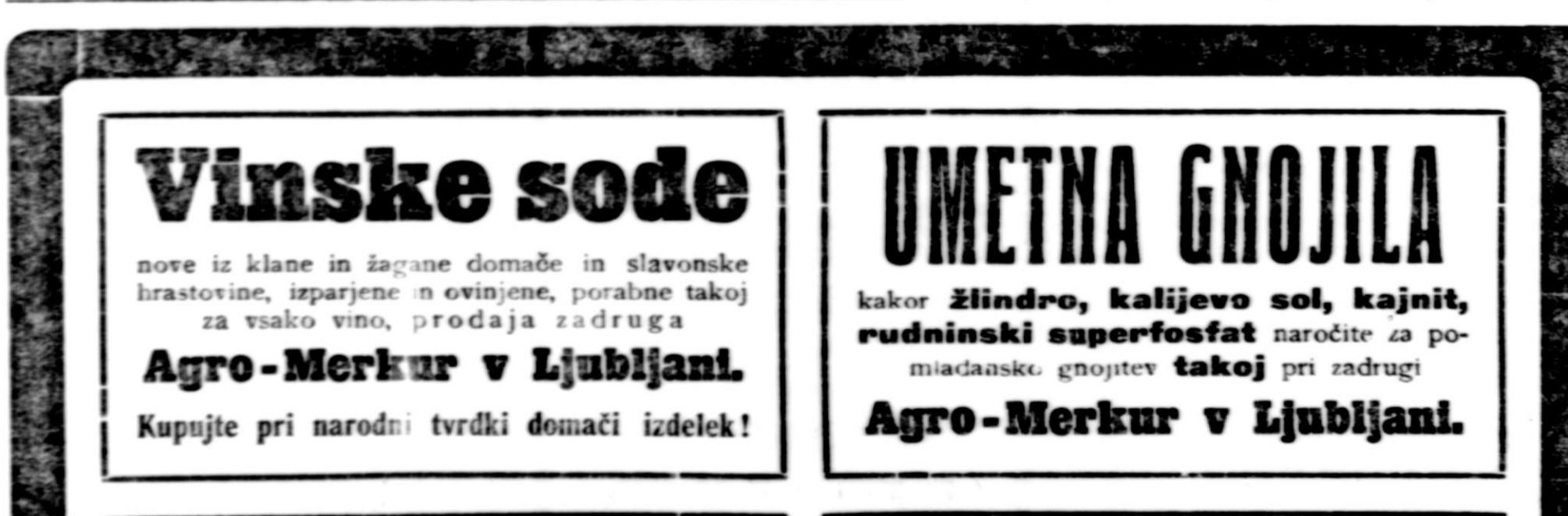
Zahajevate, da Vam Vaš dobavitelj da
OLLA in ne dajte si manjvrewnih posnetkov
za isti denar kot **OLLA** hvatiti za „ravno
tako dobro blago“.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik
z navedbo prodajališč zastonji od **tvor-
nici za gumi OLLA na Dunaju II. 300,**
Praterstr. 57.

3296
Musgraves

originalne irske peči
Najboljše
trajnogorilne
peči
sedanjosti.
Vse velikosti od
80 do 3200 m²
kurične moči

CH. GARMS
tovarna peči, Podmokli (Ljubljana).
Tovarska zalog: Štefan Nagy,
Ljubljana, Vodnikov trg 5.

Izvežban žagar

na vodno žago (venecijanarco) dobi
tako stalno službo pri Ivanu Do-
ljaku, tovarna pohištva v Solkanu
pri Gorici. 3502

Učenec
in 3402
sotrudnik

se sprijemita v trgovino meša-
nega blaga pri tvrdki J. Razboršek,
Smartno pri Litiji.

Vsakdo lahko dobi
tako iz mesta kakor z dežele
ZLATNINO
kakor srebrne in zlate žepne ure
verificice in uhane, prstane i. t. d.
na obroke pri zlatarju
I. VECCHIET
v Ljubljani, 2158
nasproti glavne pošte.
Cene zmerne. Solidna postrežba.

Več hiš in vil
in 3465
večje posestvo
ter
hiše z gostilno
in koncesijo v sredini mesta
imam naprodaj.
Povpraša se pri Petru Mateliču,
Škofjska ulica št. 10.

Sapolin
je in ostane 1857
najcenejše sredstvo
za pranje.

Po izdatnosti neprekosljiv. Dobiva
se po vseh boljših trgovinah in v
tvornici za milo v Celovcu.

Knjige na mejo!

Apel na slovensko žanrstvo!

Nemški pisatelj Adam Müller-Guttenbrun je ponosen na to, da je s knjigami prebudil ograke Svabe iz stolnega narodnega spanja. Tisti ogrski Svabi, ki so še pred desetimi leti glasovali pri volitvah za Koštovce in bili narodno popolnoma nezavedni, so danes že tako prešinjeni nacionalnega misljenja, da je Madžare strah pred njimi. Nemški nacionalizem eteve in se širi med ogrskimi Švabi tako rapidno, da svet menja kaj takega še ni vedel.

Pred dobrimi desetimi leti je začel Adam Müller - Guttenbrun, ki je sam ogrski Švab, svoje delo. Začel je razposiljal po nemških vseh knjige. Pošiljal jih je brezplačno, dajal jih je v dar. Ogrski Švabi so sicer bogati ljudje, ali za kakc knjigo ni hotel nobeden izpustiti denarja, tem manj, ker ni bil vajen nemškega brana. Ker je pa knjige dobival zastonj, jih je sprejemal in če jih sam niral, so jih brali njegovi sinovi in njegove hčere, njegovi hlapeci in njegove dekle. In prihajale so vedno nove knjige in ljudje so vse raje segali po njih.

Adam Müller - Guttenbrun je bil zasnovatelj in organizator tega dela, knjige so mu dajala pangermanska društva na Nemškem. Uspeh tega dela je bil nad vse pričakovanje velik. Švabi so se zavedli, začeli so čitati tudi časopise in danes je med njimi nacionalno gibanje tako živahno, kakor samo je med Rumuni, dosti živahnje kakor med Slovaki in med Srbi.

Ta izgled kaže, kaj bi se lahko tri nas doseglo, če bi vsaj mejo mogli preplaviti s knjigami. Tam je na tisoče in tisoče naših ljudi, ki naravnost umirajo, ki so popolnoma nezavedni. Z uratljivo in s časopisi se bo pri njih dalo kaj opraviti šele tedaj, ce se v njihovih srceh zdobi ljubezen do slovenskega jezika in vname prva iskra narodne zavednosti. To pa se da doseči samo s knjigami, samo če se ljudem knjige darujejo.

Apeliram torej novič in posebno na rodoljubno ženstvo, naj nabira in posilja družbi sv. Cirila in Metoda knjige, ki so primerne za naše ljudstvo ob meji. Preserina to ljudstvo ne umre in Cankarja tudi ne, pač pa Aškerca, Kersnika, Jurčiča, Tavčarja. Zato nujno prosimo za dela teh pisateljev, dalje za Sienkiewicze spise, ki so izšli pri Gabriešku in pri Kleinmayru, potem za taka dela, kakor so »Brodkovski odvetniki«, »Vaška kronika«, »Aleš in Razora« za Aleščevčevi in enaki spisi. S tem se bo slovenski stvari neizmerno koristilo.

Več obmejnih agitatorjev.

Po svetu.

»Jack the Ripper«. Ravnino 22 let je minilo, odkar se je pojavil v Londonu skrivnostni človek, katemu je ljudska govorica dala ime »Jack the Ripper«, ali po našem »Jacob Trebuhparsalec«. Njegovi zlosini so se množili, o njih je pisalo časopise po vsem svetu. Vsi umori so bili popolnoma enako izvršeni, vsem so bili popolnoma enako preparani rebuhi. Svoje žrtve si je izbral skrivnostni hudec med ženskami, ki so živele ob prostituciji. Ime »Jack the Ripper« je bilo znano po vsem svetu, dasi je bil človek, označen s tem imenom popolnoma neznan. Nedavno je izšla v Londonu knjiga z naslovom: »Od stražnika do komisarja«. Knjigo je izdal polkovnik Henry Smith, ki je bil za časa skrivnostnih umorov policijski komisar in načelnik detektivskega oddelka. Pisatelj se bavi v svoji knjigi izključno le z dogodki, ki so bili v zvezi z groznimi ženskimi umori Henry Smith, pove takoj v začetku svoje knjige, da je bil v neki noči že na tem, da vjame zločine, da se mu je pa zadnji trenotek vse pokvarilo, in da so strašni londonski umori iz leta 1888. zanj danes še vedno uganka, kakor so bili takrat. Nato pripoveduje pisatelj, kako je sledil prviemu umoru naglo še drugi. »Po drugem umoru«, tako piše Smith, »sem takoj naznani šefu policije, Charlesu Warrenu, da sem morilen takoreč že za petami. Za morilom sem smatral nekega dijaka, ki je študiral medicino. Bil je dlje časa v blaznici; večno časa je prebil med prostitutkami, katerim je dajal za plačilo poliranke bakrene novice mesto »sovereign«. Dva teh novcev sta se našla v žepu najzadnje umorjenega dekleta. Prišel sem z dvema detektivoma v stanovanje osumljjenega študenta. Vse je soglašalo, samo to je bil vrag, kje je bil v nočeh, v katerih so se izvršili zadnji umori. Moje upanje je torej splaval po vodi. Bil sem na napačnem sledu. Mesece avgusta sta se zgodila zopet dva enaka umora. Truplo ene umorjenke je bilo znano mnogim ljudem, zlasti policistom, katerim je bila izročena skrb za

zveznost. Ako bi bil usmerjeno spregneti kak močki, gotovo bi moral biti že v rokah policije. Stvar je bila vedno bolj skrivenostna. Kmalu potem, ko se je našlo truplo umorjenke na trgu Mitre-Square, smo bili na tem mestu. Ko smo drugi preiskovali Mitre-Square, je tekel eden mojih najboljših detektivov, mr. Halse, po temni, neprijazni Goulstonstreet, da bi tam dobil kak sled. Kar nakrat je pobral na cesti kos raztrganega predpasnika, ki ga je morda uro preje nosilo umorjeno dekle. Bil je zvit skupaj in na njem so bile s kredo zapisane besede: »Židje so ljudje, ki se ne puste brez vzroka zaničevati.« O tej važni najdbi sem takoj obvestil policijskega šefa. Bil sem popolnoma uverjen, da bomo s pomočjo te najdbe prišli morilec na sled. V nekaj minutah je že pridrejal voz policijskega šefa Warrena. Naglo je pogledal raztrgani kos predpasnika, poblel je, nato pa ukazal, da se morajo s kredo zapisane besede takoj izprati. Ko sem ugovarjal, mi je odgovoril, da se mora tako zgoditi, sicer bi nastal velikanski pogrom Židov v Londonu. Po mojem mnenju pa je bila ta šefova odredba popolnoma izgrešena, kajti ona je bila vzrok, da se danes ne vemo, kdo je bil »Jack the Ripper.«

Cena žene. V deželah, ki se niso deležne blagodejnih dobrot civilizacije, se gleda pri sklepanju edinole na to, kakšno kupčijo napravi mož, oziroma starci od hiše odhajajoče neveste. Mož, ki hoče dobiti v svojo hišo družino, si jo mora kupiti. Dekle ozir. žena, pa se ne plača v demarjih, marveč z živino. Angleški potovalec Wilton je nekdaj vprašal nekega zamoreca iz rodu Kafrov, koliko je dal za svojo ženo. »O, jaz nesrečen,« je odgovoril Kafer, »dva močna debela vola sem dal zanjo, pa niti suhe kratevi ni vredna. Dva vola sta res že precej vredna, zato je umevno, da se je mož pozneje kesal, da ju je dal za eno zamorko. Manj vzroka za pritožbo bi bil imel Wilton sam, ako bi bil sklepil kupno pogodbo za neko zamorko. Imela je od narave nek nedostatek, zato bi se je bil rad oče iznebil prav po ceni: ponudil jo je Wiltonu za par čevljev. Wilton pa se je za črno devico lepo zahvalil, rekoč, da čevjje sam rabi. Ce bi bil Wilton sprejel ponudbo skrbnega zamorskoga očeta, pa bi se bil pozneje ečtil ogoljufanega, bi si bil pač lahko rekel: »Za par čevljev končno ni mogoče dobiti kaj boljšega.« V mnogih afriških krajih pa so očete odraslih hčera bolj dragi s svojim blagom. Čim premožnejši je oče, tem več je tudi vredna njegova hčerka. Navadno se suče cena za kafensko gospodinjstvo od dveh do deset krav. Možje iz rodu Mismi pa dajo za ženo mnogokrat tudi dvajset govedi; reven mož dobi dekleta seveda že za eno svinjo. Sicer je pa cena določena po tem, kakšno vrednost imajo pri različnih narodih razni predmeti. Pri rodu Karakoš se na primer dobi ženo že za nekoliko na vrviči navezanih školk, ki jih imajo v prometu mesto novcev. O Tatarih se pripoveduje, da dajo svoje hčere že za nekoliko masla. Tatarske gospodinje imajo torej jako majhno vrednost. Toda moderni napredek si je našel svojo pot tudi že med divje narode. Cena dekleta sicer ne gre kvišku, vendar se je pa pri nekaterih rodovih uvedla že čisto moderna navada, dobiti je namreč mogoče žene na obroki. Mož vzame dekleta, za katerega jamči oče, da je rabljivo. Mož plačuje za ženo v določenem času, zato pa postane last še potem, ko so vsi obroki plačani. Kdor se hoče svoje žene iznebiti, mu ni treba storiti nič drugačega, kakor da z obroki zaostane.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje **vsakovrstnih paduk** za lovce in strelice po najnovnejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakvršna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. prekučevalnici in od mene preizkušene. — Ilustration onani zastoni.

Ústřední banka českých spořitelek
podružnica v Trstu,
Piazza dei Ponterosso 2.

obrestuje
■ vloge na knjižice 4⁰
■ premijske vloge 4⁰
■ vloge v tekočem računu 5⁰
■ ... po dogovoru ...
Poštne položnice se pošljajo na željo zastoni.
Bančni posli vsake vrste.
Vadja in hancje.

2642

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova

Pohanski nastip št. 2.

Reichova hiša.

Velika zaloge

štodilnih ognjišč.

Izvrstne in solidne dele.

Cene zmerne. Popravila se
i točno izvršujejo. i :

**Največja zaloga navadnih in najboljših
otroških vozičkov**
in navadne do najfinje

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.

Nenadni naravnim se
postila s povzetiem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finega kroja** in ele-
gantne izvršitve.

Tvornična zaloga najfinjejših angl.
in franc. specijalitet blaga.

Zavod za uniformiranje.

Najboljši kosmetički predmeti
za olepljanje polti in telesa so:

da	milo po 80 h,	cream po 1 K;
da	Menzhol = ustna voda po 1 K;	
da	zobni pršek po 60h;	
da	za olhanitev in rast las: lasna voda po 1 K;	
da	lasna pomada 1 K.	

Ti izdelki »Ada«, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Čižmár
v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlkovana
Prva kranjska

tvornica klavirjev

Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBIKE

Ekipiranje vozidel.

Janstvo šest let.

Pravljiva in dobro izvršljiva.

Pokusite pivo iz Češke dežele pivovane
v Čeških Budovcih.

To je izborne, na pivojaki napisano varjeno pivo.
Zaloge: Ljubljana: V. H. Bohman. Trst: Schmidt & Pečnik.
Postojna: Emil pl. Garzelli. Polj: Lešni Krit. Trstovo: Rudolf
Valentčič. Reka-Suh: Ante Schlich.

1875

A. KUNSTLjubljana
Židovska ulica štev. 4.**Velika zaloga obuval**

Obuvalna izdelka na doma, prav tako
ki cirkus je vedno na fabriku.
Vsebuje naravnost se izvršuje točno in
po nizki cenai. Vse more se izvršujejo in
zaznamujejo. — Pri zanesljivosti naj
se blagovani vzorce poslati. 40

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovac z
zlatino in srebrino.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo
tisto in cesa.

Josip Stupica

jeromenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi **krzano opremljene**
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče **potreb-**
scine kakor tudi že **obrabljene vozove**
in konjske oprave.

Fint. Krejči

Ljubljana, Wolfeva ul. št. 5.
priporočam svojo bogato **zaloge**
najmodernejših, najnovojsih

**kožuhovin,
klobukov
in čepic.**

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča **popravila** proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne **kože div-**
jadične in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina**ročnih del
TONI JÄGER**

v Ljubljani,
Židovska ulica štev. 5.

Predtiskarja
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

SINGER Šivalni stroji
za vso le mogočo
namene,

ne samo industrijske stroje,
nego za vsa šivalna dela v
rodbini, se lahko dobivajo
pri nas.

Pačite na to, da kupujete v naših **Nalo predajalnic po zgor-**
njem kazalu.

SINGER Co. d. d. za šivalne stroje.
Kočevje, Glavni trg štev. 79.

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovac z
zlatino in srebrino.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo
tisto in cesa.

Josip Stupica

jeromenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi **krzano opremljene**
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče **potreb-**
scine kakor tudi že **obrabljene vozove**
in konjske oprave.

Fint. Krejči

Ljubljana, Wolfeva ul. št. 5.
priporočam svojo bogato **zaloge**
najmodernejših, najnovojsih

**kožuhovin,
klobukov
in čepic.**

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča **popravila** proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne **kože div-**
jadične in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina**ročnih del
TONI JÄGER**

v Ljubljani,
Židovska ulica štev. 5.

Predtiskarja
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel od
Kranjske deželne vinarske zadruge v Ljubljani
prodajo njenih
dolenjskih, belokranjskih in vipavskih vin

katero izvršujem na **dobelo** in **drobno** pod vedno kontrolo zadruge
3477
ter jih tudi serviram v svoji
vinski kleti na Cesarja Jožefa trgu št. 7.

Množine nad 10 l v sodčkih in steklenicah dostavljam cenj. naroč-
nikom brezplačno na dom. — Priporočam se za mnogobrojni obisk.
Z odličnim spoštovanjem

F. Fabian.

Pišite po vzorce.

V. J. Havlíček in brat, kopališče Poděbrady (Češko)
Izvezna trgovina modnega in platnenega blaga
priporoča v najboljših kvalitetah:
Modno blago — sukno.
Jesen — 1910/11 — zima.
barhente — flanele.
Oprave za neveste.

Vzoreci franko. — Dobite najboljše blago.
1 zavoj 40 m pralnih ostankov, okusno izbranih za 10 Kč.
franko po povzetju. Od teh se ne pošiljajo vzoreci. Samo pri nas dobite prave.

Hajkraša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
14 je proga

Red Star Line
deča zvezda

Na naših parnihih **Finland**, **Kroonland**,
Vaderland, **Zeeiland**, **Lapland** in **Samland**,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpnom in Novim Yorkom je snažnost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejenih v kapaciji za 2,4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter trajala vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak tretjak popoldne
Naši parni vožnji tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani,
Kolodvorska ulica štev. 26,
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Kaj je pametno?

Pametno je predno se **kaj kupi**,
mojo **zalogo oblek in konfekcije**, ki
je tako bogata in velika, kakor se je
ne dobi v največjem mestu, ogledati.
— Kakor znano, čudovito nizke cene.

C. Bernatović
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Jvan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogu
voznih koles.

358

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiti.

Pisalni stroji „ADLER“.